

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

บันทึกจากท้องฟ้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

STORIES FROM THE SKY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Visual Arts
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ

บันทึกจากห้องฟ้า

โดย

นางสาวนันทพร เทียรทอง

สาขาวิชา

ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง

คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี)

ภาพพิมพ์

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ธนฤทธิ์ ทิพย์วาริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

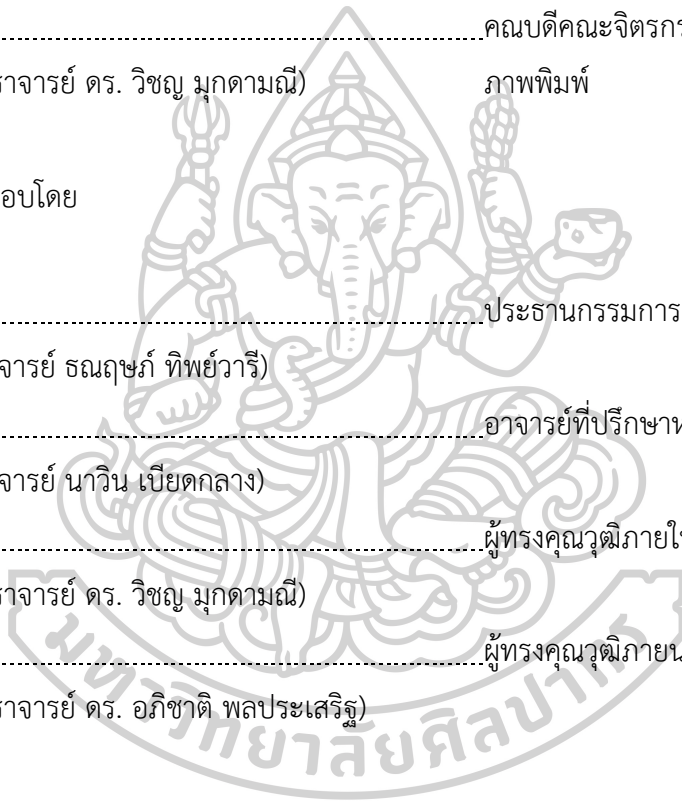
(รองศาสตราจารย์ นาวัน เบียดกลาง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ)

650120005 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ท้องฟ้า / ความรู้สึก / สีและเส้น / พื้นที่ความผ่อนคลาย

นางสาว นันทพร เทียรทอง: บัณฑิตจากท้องฟ้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ นาวิณ เปียดกลาง

ทำไมเราถึงชอบมองท้องฟ้ากันนะ ซึ่งเป็นการตั้งคำถามจากการสังเกตพฤติกรรมของตนเอง จะชอบเหมอมองท้องฟ้าเป็นประจำ จนค้นพบสาเหตุของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นที่ นั้นมาจากผลกระทบของความเครียด จึงได้หาวิธีการแสดงออกด้วยการถ่ายทอดผ่านสีและเส้น นำกระบวนการทางศิลปะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการคลายความเครียดขึ้น และศึกษาทฤษฎีของการบำบัดด้วยศิลปะ และก้อนเมฆ รวมไปถึงศิลปินที่มีการทำงานทั้งแนวคิด วิธีการ เกี่ยวข้อง มาตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ว่า เพื่อสร้างงานศิลปะให้เป็นพื้นที่ความผ่อนคลายและเกิดประโยชน์แก่ผู้ชมที่ได้เข้ามาเยี่ยมชม ให้ผู้ชมเข้ามาพักผ่อน คลายความเครียดภายในพื้นที่นี้ได้ สามารถตีความท้องฟ้าผ่านมุมมองที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอและต้องการสร้างความรู้สึกดีต่อจิตใจเบื้องต้นให้กับผู้ชมอีกด้วย โดยสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการทางศิลปะจากสี และเส้น ซึ่งจะถูกหยิบยืมลักษณะมาจากท้องฟ้า จับเอกลักษณ์ของก้อนเมฆด้วยการเขียนเส้นที่อิสระคดโค้งไปตามรูปทรงของเมฆ ที่จะมีความเคลื่อนไหว เป็นกลุ่มก้อน ในส่วนของสีจะเลือกโทนสีที่ไม่ฉูดฉาด เน้นสีฟ้า ที่หลากหลายโทนสี ตามลักษณะของสีท้องฟ้าแบบจริง สร้างพื้นผิวด้วยเทคนิคการมัดย้อมในแบบต่าง ๆ ทำให้เกิดลวดลายที่พิเศษขึ้นมา เทคนิควิธีการเหล่านี้จะถูกถ่ายทอดลงบนผ้าที่มีความพลิ้วไหว และสร้างเป็นพื้นที่ความผ่อนคลายผ่านงานศิลปะขึ้น จากการศึกษาพบว่า งานศิลปะที่สามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมได้นั้น จะขึ้นอยู่กับพื้นที่และเวลา เมื่อพื้นที่ บรรยากาศ รวมไปถึงเวลาที่มีความเหมาะสมกันก็จะทำให้ผู้ชมรับรู้สิ่งที่จะสื่อสารออกไปได้อย่างชัดเจน เช่นเดียวกับผลงานของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องการสร้างความผ่อนคลาย บรรยากาศภายในพื้นที่จึงต้องเสมือนกับพื้นที่พักผ่อนในทางกายและจิตใจได้จริง ผลงานชุดนี้จึงถูกนำเสนอด้วยท้องฟ้า ที่มักจะตีความหมายถึงความอิสระ ปลอดภัย สงบ อบอุ่น ตามสีสันของแต่ละช่วงเวลา รวมไปถึงปรากฏณ์ทางธรรมชาติของท้องฟ้า ถูกหยิบนำมาสร้างสรรค์กระบวนการทางจิตรกรรม ที่สื่อสารในรูปแบบของศิลปะจัดวาง(Installation Art) เพื่อสร้างความผ่อนคลายให้กับผู้ชม โดยใช้เทคนิคการย้อมผ้าผสมผสานกับการปักลายให้มีลักษณะของมวลเมฆ ที่ร่องรอยของการย้อม สร้างพื้นผิวได้ไม่แพ้ท้องฟ้าที่เราเห็นกันทุกๆ วัน สร้างการบันทึกอีกหนึ่งรูปแบบที่นอกเหนือจากภาพถ่าย โดยจะขอเรียกการบันทึกนี้ว่า บันทึกจากท้องฟ้า ให้ผู้ชมได้สามารถตีความมุมมองของท้องฟ้ากันได้หลากหลายและรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างให้เป็นอีกหนึ่งพื้นที่สร้างความผ่อนคลาย

650120005 : Major Visual Arts

Keyword : Sky / Feelings / Color and lines / Relaxation Space

MISS Nantaporn THIANTHONG : Stories from the sky Thesis advisor : Associate Professor Nawin Baidklang, Ph.D.

Why do we like to look at the sky? This is a question based on observing one's own behavior. He likes to look at the sky regularly. Until discovering the cause of the behavior that occurred at That comes from the effects of stress. So he found a way to express himself through color and lines. Bring the artistic process into being a part of relieving stress. and study the theory of healing with art and clouds ,Including artists whose work includes concepts, methods, and related things to meet the objectives that To create art that is a space for relaxation and benefit for the viewers who come to visit. Let the audience come and relax. You can relieve stress within this area. Able to interpret the sky through the perspective that the creator has presented and wants to create a good feeling in the deep psyche of the viewer as well, Created through an artistic process of colors and lines, which will be borrowed from the sky. Capture the uniqueness of the clouds by drawing free-form lines that curve around the shape of the clouds. to have movement in a group As for the colors, choose tones that are not flashy, emphasizing blue with a variety of tones. according to the nature of the actual sky color Create textures with various tie-dye techniques. These techniques are transferred onto flowing fabric. and created a space for relaxation through art. From the study it was found that Art that touches the emotions of the viewer It depends on space and time. When the place, atmosphere, and time are appropriate, it will make the listener understand clearly what is being communicated. The same goes for the work of creative artists who want to create relaxation. Therefore, the atmosphere within the space must be similar to a resting area for both body and mind, This work therefore presents the seasonal sky that was used to create the painting process. It is an art installation in the form of a work of art that is arranged dimensionally so that the viewer can interpret the view of the sky in various ways. There is another form of recording besides photography.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “บันทึกจากท้องฟ้า” ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากบุคคลหลายท่าน ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นาวิณ เปียดกลาง อาจารย์ที่ปรึกษา คณะกรรมการตรวจสอบศิลปนิพนธ์ และคณาจารย์ภาควิชาจิตรกรรมทุกท่าน ที่ได้ให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์ทางด้านผลงานและเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อีกทั้งยังชี้แนะข้อบกพร่อง รวมไปถึงการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านของบทบาทการเป็นศิลปิน หรือนักวิชาการควบคู่กันไป เพื่อส่งเสริมให้ผลงานในครั้งนี้นำประสบความสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนปริญญาโท ภาควิชาจิตรกรรมทุกคน และคุณปรัชญา วิทยวิระชัย ที่เป็นฝ่ายสนับสนุนการติดตั้ง และถ่ายภาพผลงาน

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านติดต่อประสานงานและสถานที่

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและน้องสาวที่ให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านและคอยเป็นแรงกายแรงใจในการผลักดันพัฒนาตนเองจนมาถึงทุกวันนี้ รวมถึงพี่ ๆ ทีมงาน SAKB ทุกคน เพื่อนในภาควิชา เพื่อนนอกรั้วมหาวิทยาลัยที่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือกันเสมอมา ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง “บันทึกจากท้องฟ้า” จะมีประโยชน์เป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าสร้างแรงบันดาลใจ นำเสนอกระบวนการทางศิลปะในอีกหนึ่งรูปแบบ ให้แก่ผู้มีความสนใจหรือเป็นทางเลือกอีกหนึ่งแง่มุม

นันทพร เทียรทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์.....	3
วิธีการศึกษา.....	4
แหล่งข้อมูล.....	5
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	5
บทที่ 2 ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ.....	7
ศิลปะกับพื้นที่ความผ่อนคลาย(Relaxation Area).....	7
ชมรมคนรักมวลเมฆ.....	11
แสงไฟและความสว่างกับพื้นที่(Lighting).....	12
แสงจากธรรมชาติ.....	14
ศิลปะการจัดวาง(Installation Art).....	15
อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากผลงานศิลปะที่สามารถสร้างความผ่อนคลายภายในงาน.....	15

Room, 2537 : มณเฑียร บุญมา.....	16
Mats and Pillows and Vessels : พินรี สันต์พิทักษ์	19
Eyedropper Fill x สสส. CONNE(X)HOMECOMING: พาใจกลับบ้าน.....	22
บทที่ 3 แนวความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน	28
ขั้นตอนการประมวลความคิด.....	28
ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์.....	29
เส้น (Line)	29
สี(Color).....	30
น้ำหนัก(Value).....	31
รูปร่าง รูปทรง(Shape & Form).....	32
พื้นผิว(Texture).....	32
พื้นที่ว่าง(Space).....	33
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลป์นิพนธ์.....	35
ขั้นตอนการทำแบบร่าง.....	35
การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์	37
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริง	40
1. การสร้างลวดลายและการย้อมสีลงบนผ้า.....	40
2. การประกอบและขึ้นโครงผลงาน	44
3. การนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์.....	45
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลงาน.....	48
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์	48
ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	49
ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	51
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	54

บทที่ 5 บทสรุป..... 64

รายการอ้างอิง..... 2

ประวัติผู้เขียน..... 5

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 นิทรรศการ CONNE(X)HOMECOMING: พาใจกลับบ้าน	9
ภาพที่ 2 นิทรรศการ Art of Element and Therapy	10
ภาพที่ 3 นิทรรศการ Art of Element and Therapy	11
ภาพที่ 4 Room, 2537 : มณเฑียร บุญมา	17
ภาพที่ 5 Room, 2537 : มณเฑียร บุญมา	18
ภาพที่ 6 Mats and Pillows and Vessels : พินรี สันต์พิทักษ์	20
ภาพที่ 7 Mats and Pillows and Vessels : พินรี สันต์พิทักษ์	21
ภาพที่ 8 Eyedropper Fill x สสส. CONNE(X)HOMECOMING: พาใจกลับบ้าน	23
ภาพที่ 9 CONNE(X)HOMECOMING : พาใจกลับบ้าน(ห้องนอน).....	24
ภาพที่ 10 CONNE(X)HOMECOMING : พาใจกลับบ้าน(ห้องสะท้อนอารมณ์)	25
ภาพที่ 11 CONNE(X)HOMECOMING : พาใจกลับบ้าน(ห้องสะท้อนกอด).....	25
ภาพที่ 12 Mental-Verse จักรวาลใจ 2 “we do cry”	26
ภาพที่ 13 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นเส้น (Line).....	30
ภาพที่ 14 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นเส้น (Line).....	30
ภาพที่ 15 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นสี (Color)	31
ภาพที่ 16 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นน้ำหนัก (Value).....	31
ภาพที่ 17 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นรูปร่างและรูปทรง (Shape & Form).....	32
ภาพที่ 18 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นผิว (Texture).....	33
ภาพที่ 19 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นผิว (Texture).....	33
ภาพที่ 20 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นที่ว่าง (Space).....	34
ภาพที่ 21 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นที่ว่าง (Space).....	34

ภาพที่ 22	รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นที่ว่าง (Space).....	35
ภาพที่ 23	ตัวอย่างภาพถ่ายห้องฟ้าจากสถานที่จริง.....	36
ภาพที่ 24	ภาพร่าง (Sketch) ของผลงานชุด “บันทึกจากห้องฟ้า”	36
ภาพที่ 25	ภาพร่าง (Sketch) การติดตั้งผลงานชุด “บันทึกจากห้องฟ้า”	37
ภาพที่ 26	ภาพร่าง (Sketch) การติดตั้งผลงานชุด “บันทึกจากห้องฟ้า”	37
ภาพที่ 27	ภาพขั้นตอนการเตรียมผ้า.....	40
ภาพที่ 28	ภาพผ้าที่ถูกย้อมและขึ้นลายเสร็จเรียบร้อย.....	41
ภาพที่ 29	ภาพลักษณะการมัดขึ้นลายและอุปกรณ์สำหรับการย้อมสี	41
ภาพที่ 30	ภาพการเตรียมผ้าแช่ลงในน้ำสะอาด.....	42
ภาพที่ 31	ภาพการเตรียมผสมสีย้อมผ้า.....	42
ภาพที่ 32	ภาพการแช่ผ้าลงในสีย้อมผ้า.....	43
ภาพที่ 33	ภาพการขึ้นโครงชิ้นงาน.....	44
ภาพที่ 34	ภาพการขึ้นโครงชิ้นงาน.....	44
ภาพที่ 35	ภาพการประกอบโครงชิ้นงาน.....	45
ภาพที่ 36	ภาพการนำเสนอผลงานกับพื้นที่จริง.....	46
ภาพที่ 37	ภาพการนำเสนอผลงานกับพื้นที่จริง.....	46
ภาพที่ 38	ภาพการนำเสนอผลงานกับพื้นที่จริง.....	47
ภาพที่ 39	ภาพการนำเสนอผลงานผ่านช่องทาง Instagram จากเพจ linelaabug	47
ภาพที่ 40	ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	49
ภาพที่ 41	ภาพผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	50
ภาพที่ 42	ภาพรายละเอียดผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1.....	51
ภาพที่ 43	ภาพผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 และระยะที่ 2.....	51
ภาพที่ 44	ภาพผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	52
ภาพที่ 45	ภาพรายละเอียดผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 บันทึกจากห้องฟ้า : Test 1... 53	

ภาพที่ 46 ภาพรายละเอียดผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 บันทึกจากท้องฟ้า : Test 1...	53
ภาพที่ 47 ภาพรายละเอียดผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 บันทึกจากท้องฟ้า : Test 1...	54
ภาพที่ 48 ภาพบรรยากาศผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า” ณ CURU Gallery, Warehouse 30.....	55
ภาพที่ 49 ภาพบรรยากาศผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า” ณ CURU Gallery, Warehouse 30.....	55
ภาพที่ 50 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	57
ภาพที่ 51 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	58
ภาพที่ 52 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	59
ภาพที่ 53 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	59
ภาพที่ 54 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	60
ภาพที่ 55 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	60
ภาพที่ 56 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	61
ภาพที่ 57 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	62
ภาพที่ 58 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	62
ภาพที่ 59 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	63
ภาพที่ 60 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”	63

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

เกิดการตั้งคำถาม ทำไมมนุษย์ถึงต้องการความผ่อนคลาย? ซึ่งพบว่าความเครียดเป็นภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา และทำให้รู้สึกถูกกดดัน ไม่สบายใจ วิตกกังวล ตลอดจนถูกบีบคั้น เมื่อรับรู้หรือประเมินปัญหาเหล่านั้น เป็นสิ่งที่คุกคามจิตใจ ส่งผลให้สภาวะสมดุลของร่างกายและจิตใจเสียไป เราจะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเครียด ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ รวมไปถึงการแสดงออกทางพฤติกรรม แต่เมื่อความเครียดนั้นคลายลง ร่างกายจะกลับเข้าสู่สภาวะสมดุลอีกครั้ง ซึ่งปัจจุบันพบอัตราความเครียดและโรคซึมเศร้าเพิ่มมากขึ้น สาเหตุอาจเกิดจากการดำเนินชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อมทางสังคม การทำงาน ครอบครัว หรือเพื่อน ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางจิตใจเบื้องต้น นำไปสู่สภาวะและอาการเหล่านั้นได้ง่ายมากขึ้น เพราะฉะนั้นการพักผ่อนหย่อนใจเป็นความปรารถนา ที่มนุษย์ทุกคนต้องการได้รับจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่าจะหาทางออกด้วยวิธีใด

จากการสังเกตพฤติกรรมของตนเอง เมื่อมีผลกระทบมาจากภาวะความเครียด ส่งผลให้พฤติกรรมที่แสดงออกคือการนำตนเองไปอยู่ในพื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่สงบ พื้นที่บริเวณกว้าง หรือจดจ่ออยู่กับสิ่ง ๆ หนึ่งเป็นเวลานาน ซึ่งการมองท้องฟ้าก็เป็นหนึ่งในพฤติกรรมที่ได้รับการส่งผลกระทบด้วยเช่นกัน และบางครั้งก็บันทึกภาพบรรยากาศท้องฟ้าที่เก็บไว้ จึงหาคำตอบกับพฤติกรรมเหล่านี้ ซึ่งผลลัพธ์และเหตุผลจะขึ้นอยู่กับการตีความการมองของแต่ละบุคคล บางคนอาจจะมองแล้วรู้สึกถึงความหวัง อิสระภาพ มองแล้วมีกำลังใจ มองแล้วเกิดคำถาม มองแล้วเห็นความเป็นระเบียบของโลก เห็นปรากฏการณ์พิเศษที่ธรรมชาติมอบให้ หรือมองแล้วทำให้จิตใจสงบขึ้นได้

เมื่อลองสังเกตรายละเอียดลักษณะที่อยู่บนท้องฟ้า จะเห็นถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความพิเศษซึ่งเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ความแตกต่างของสีส้มซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงของเวลา ดั้งสีของท้องฟ้าตอนเย็นช่วงพระอาทิตย์กำลังตก จะเห็นเป็นสีส้มอมชมพู หรือใช้เรียกท้องฟ้าขณะนั้นว่า Vanilla Sky ช่วงก่อนท้องฟ้าจะเปลี่ยนเป็นสีดำนิดเข้าสู่ตอนกลางคืน หรือลักษณะของมวลเมฆก็บ่งบอกถึงสภาพอากาศแต่ละวันได้เช่นกัน ถ้าเป็นวันที่อากาศกำลังดี จะเห็นเมฆสีขาวลอยตัวเป็นก้อนเดี่ยว ๆ ลักษณะคล้ายกับขนมหมัน โถงรูปทรงกลม และสภาพบรรยากาศท้องฟ้าจะดูปลอดโปร่ง แต่ถ้ามวลเมฆเริ่มลอยตัวสูงขึ้น สีของฐานและบรรยากาศเปลี่ยนเป็นสีเทา แสดงว่าฝนกำลังจะมาในไม่ช้า ข้าพเจ้าอยากจะทำภาพถ่ายทอดมุมมองของท้องฟ้า ที่เมื่อมองมาแล้วเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย

คล้ายทางสายตาและจิตใจ เปรียบเป็นพื้นที่เยียวยาทางความคิดและหยุดให้จิตใจนั้นผ่อนคลายไปกับการมองรายละเอียดพื้นที่ด้านบน รู้สึกถึงความสงบ โดยนำเสนอผ่านรูปแบบ การบันทึกที่นอกเหนือจากการถ่ายภาพลงในกล้อง หรือโทรศัพท์ แปรเปลี่ยนมาในลักษณะของสี และเส้นลงบนผืนผ้า ในรูปแบบผลงาน 2 มิติ หรือ 3 มิติ และตีความการบันทึกผ่านความรู้สึกเสมือนกับอารมณ์ของมนุษย์ที่มีความเปลี่ยนแปลง แปรปรวน อยู่ตลอดเวลา มีทั้งสุข สนุก สงบ หรือเศร้า ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่ได้พบเจอมา ซึ่งเหมือนกับก้างท้อฟ้าในแต่ละวัน ที่จะมีความแปรปรวน เปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ มีแดด ฝน ความเยือกของเมฆหมอกที่ไม่เท่ากัน ผู้สร้างสรรค์จึงเปรียบเทียบการบันทึกของตนเองเหมือนการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติที่เกิดจากท้อฟ้า เหมือนกับเป็นพื้นที่แสดงความรู้สึกผ่านลักษณะของสี แสง เมฆ บรรยากาศ และถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานให้ผู้ชมได้ตีความกัน นอกจากนี้ผู้สร้างสรรค์ยังเห็นว่าการสร้างพื้นที่ศิลปะให้เกิดประโยชน์ที่ไม่ใช่แค่ตนเองแต่ยังสามารถส่งต่อแก่คนอื่นให้เกิดประโยชน์ด้วยเช่นกัน จึงอยากจะทำพื้นที่ความผ่อนคลายภายในงานศิลปะ

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เป็นพื้นที่ที่สามารถสร้างความผ่อนคลาย แสดงออกผ่านกระบวนการทางศิลปะที่เยียวยาจิตใจแก่ผู้สร้างสรรค์ ส่งต่อการเยียวยาให้กับผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม ให้ได้รับรู้ไปถึงอารมณ์ความรู้สึกของท้อฟ้าที่แตกต่างไปจากของจริงในรูปแบบ สี เส้น พื้นผิวของผ้า ลวดลายที่เกิดจากการย้อมสี การทับการของผ้า รวมไปถึงบรรยากาศ ได้ลองพิจารณารายละเอียด ตีความท้อฟ้าในมุมมองต่าง ๆ
2. สร้างการบันทึกอีกหนึ่งรูปแบบที่ใช้กระบวนการทางศิลปะ แทนการถ่ายภาพ ที่สามารถบันทึกอารมณ์ความรู้สึกในช่วงที่สร้างสรรค์ผลงาน เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในแต่ละวันผ่าน เส้น สี บรรยากาศ เสมือนกับการเปลี่ยนแปลงของท้อฟ้า ที่บางที่จะสงบ มีฝนหนาว หรือร้อน
3. ถ่ายทอดความงามด้วยการสร้างสรรค์กระบวนการทางจิตรกรรม ให้เกิดสุนทรียภาพทางความรู้สึกผ่อนคลายทางจิตใจ และสุนทรียทางกายด้วยการสร้างพื้นที่เพื่อสื่อสารต่อผู้ชมให้รับรู้ถึงความหมายที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อสารออกไป

สมมติฐานของการศึกษา

ให้เป็นพื้นที่ความผ่อนคลายและเกิดประโยชน์แก่ผู้ชมที่ได้เข้ามาเยี่ยมชม ในการเข้ามาพักผ่อน คลายความเครียดได้ สามารถตีความท้อฟ้าผ่านมุมมองที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสนอและต้องการสร้างความรู้สึกดีต่อจิตใจเบื้องต้นให้กับผู้ชม โดยสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการทางศิลปะจากเส้น และสี

ซึ่งจะถูกหยิบยืมลักษณะมาจากท้องฟ้า จับเอกลักษณ์ของก้อนเมฆด้วยการเขียนเส้นที่อิสระคดโค้งไปตามรูปทรงของเมฆ ที่จะมีความเคลื่อนไหว รวมไปถึงพื้นที่ บรรยากาศ เวลาที่สามารถตอบสนองต่อการสร้างความผ่อนคลายให้กับผู้ชมได้ไม่มากนัก

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

สร้างพื้นที่ความผ่อนคลายที่สามารถมอบความสงบ เบาสบายให้กับผู้ที่เยี่ยมชมในพื้นที่นี้ โดยนำเสนอผ่านการบันทึกความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติที่เกิดจากท้องฟ้า ในมุมมอง ลักษณะต่าง ๆ เสมือนกับอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ในแต่ละวันที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สะท้อนความรู้สึกเหล่านั้นผ่านสี เส้นและลวดลายที่ถูกอ้างอิงลักษณะมาจากท้องฟ้า เช่น มวลเมฆ สีแต่ละช่วงเวลา บรรยากาศ ฤดูกาล ให้ผู้ชมได้ลองสังเกตและตีความท้องฟ้าในแบบของตนเอง รับรู้ถึงความผ่อนคลายที่ผู้สร้างสรรค์สื่อสารผ่านพื้นที่นี้

2. ขอบเขตด้านรูปแบบผลงาน

ผลงานจิตรกรรมที่มีลักษณะการจัดวางกับพื้นที่โดยใช้ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของท้องฟ้าเป็นตัวถ่ายทอด เพื่อให้ผู้ชมได้เข้าถึงผลงานทางการสัมผัสและอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการจะสื่อสาร สร้างความผ่อนคลายให้กับผู้ชม โดยนำลักษณะทางกายภาพของท้องฟ้าในแต่ละช่วงเวลา หรือความแตกต่างของฤดูกาล มวลเมฆ มาแปรเปลี่ยนเป็นสี และเส้น

3. ขอบเขตด้านเทคนิควิธีการ

เทคนิคสื่อผสม ระหว่างการปักและการย้อมสี ด้วยวิธีการเย็บเนา การทับกันของผ้า หรือนำเอาวัตถุมาทำให้เกิดพื้นผิวจากการมัด เพื่อสร้างลวดลายที่มีต้นแบบมาจากท้องฟ้า โดยหยิบเอาลักษณะที่ชัดเจน ได้แก่ เมฆ ชั้นบรรยากาศ โดยสีย้อมจะเน้นสีที่ทำให้รู้สึกถึงความผ่อนคลาย เบาสบาย จึงเลือกวัสดุเป็นผ้า และสามารถสร้างพื้นผิวจากการย้อม มีลักษณะของความฟู เบลอ มีระยะที่เกิดจากน้ำหนักของสีที่ทับซ้อนกัน ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เหมือนกับท้องฟ้าจริง ๆ สร้างความน่าสนใจให้กับลวดลายด้วยการปักผ้าเพื่อเน้นมวลและสร้างระยะของมวลก้อนเมฆให้มีความแตกต่างระหว่างลวดลายที่เกิดจากการย้อม

ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์

1. ศึกษาความเป็นมารวมถึงทฤษฎี รูปแบบ กระบวนการเกี่ยวกับการนำศิลปะมาบำบัดจิตใจ และท้องฟ้ามีส่วนช่วยในการเยียวยาได้จริงหรือไม่เพื่อนำไปส่งเสริมแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. ระบุกลุ่มเป้าหมาย : เลือกกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี ซึ่งพบว่าเป็นช่วงอายุที่เกิดสภาวะความเครียด วิตกกังวลจนมีความเสี่ยงต่อโรคซึมเศร้าเป็นส่วนใหญ่ ด้วยปัจจัยทางสังคม การคาดหวังของช่วงอายุระหว่างวัยรุ่นจนไปถึงวัยทำงาน และอีกหนึ่งกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 50-60ปี หรือ Baby Boomer ถึงการเข้าถึงและสนใจพื้นที่ศิลปะมากขึ้นแค่นั้น จึงอยากจะสังเกตกลุ่มคนในช่วงอายุทั้งสองกลุ่มนี้ว่ามีปฏิกริยา ทั้งอารมณ์ความรู้สึก พฤติกรรมที่ตอบสนองต่องานศิลปะในรูปแบบ Relational Aesthetic อย่างไร พื้นที่ทางศิลปะสามารถสร้างความผ่อนคลายและเข้าถึงผู้ชมได้มากน้อยแค่ไหน แต่จะอิงกลุ่มช่วงอายุ 20-30 ปีเป็นหลัก

3. ศึกษาชนิดของผ้าและเทคนิควิธีการย้อมสีผ้า การพับทบกันของผ้าและวัตถุ การเย็บผ้า เพื่อให้เกิดลวดลายที่น่าสนใจให้สอดคล้องกับความรู้สึกถึงความผ่อนคลาย โปรง เบาสบาย

4. ศึกษารูปแบบการนำเสนอผลงานจากผลงานศิลปิน และการจัดวางจากสถานที่จริง บรรยากาศของห้องนอนหรือห้องนั่งเล่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสถานที่และการสร้างบรรยากาศภายในงาน

5. ทดลองการย้อมสีและเทคนิคต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดลวดลายที่น่าสนใจขึ้นโดยต้นแบบของลายผ้ามาจากท้องฟ้า(เก็บภาพต้นแบบจากสถานที่จริง) เปรียบเทียบสีของผ้าแต่ละชนิดที่ย้อมและสร้างแบบร่างผลงาน

6. เริ่มกระบวนการและขั้นตอนการทำงานตามกระบวนการที่เตรียมไว้

7. นำเสนอผลงาน ทำการติดตั้ง เพื่อพร้อมประเมินผลงานเป็นระยะ ๆ เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาไปปรับปรุงแก้ไขสู่ผลงานที่สมบูรณ์

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับท้องฟ้า ท้องฟ้าสามารถช่วยเยียวยาจิตใจได้จริงหรือไม่ ทฤษฎีสีที่มีผลต่อการมองเห็นและการนำศิลปะมาสร้างกระบวนการบำบัดจิตใจ รวมไปถึงกิจกรรมที่สร้างความผ่อนคลายเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลงานให้สมบูรณ์จากหนังสือ อินเทอร์เน็ตและสถานที่จริง

2. ศึกษางานศิลปะของศิลปินไทยที่สร้างสรรค์งานในรูปแบบ Relational Aesthetic ทั้งด้านเนื้อหาและติดตั้งผลงาน รวมไปถึงการจัดวางของเฟอร์นิเจอร์ การตกแต่งบรรยากาศภายในบ้าน ได้แก่ ห้องนั่งเล่น ห้องรับแขก หรือห้องนอน เพื่อนำมาเปรียบเทียบระหว่างผลงานศิลปะและการจัดวางของห้องต่าง ๆ จะสามารถสร้างความผ่อนคลายได้คล้ายคลึงกันหรือไม่

3. ศึกษาเทคนิคการย้อมผ้า ชนิดสีที่ย้อม ปริมาณของสีที่มีผลต่อน้ำหนัก สว่างหรือเข้ม เพื่อเปรียบเทียบความรู้สึกของสีภายในงาน และทดลองการทำลวดลายบนผ้าในเทคนิคต่าง ๆ

4. รวบรวมข้อมูลที่อ้างอิงแนวความคิด รูปแบบการติดตั้งผลงาน ทดลองเทคนิคเพื่อนำไปวิเคราะห์และพัฒนาผลงาน
5. สร้างแบบร่างผลงานวิทยานิพนธ์
6. เริ่มกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน
7. นำผลงานมาทดลองติดตั้งในสถานที่ปิด เช่น ห้องสตูดิโอ แกลเลอรี หรือสถานที่เปิดโล่ง เพื่อเปรียบบรรยากาศที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่นั้น ๆ และวิเคราะห์ผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
8. นำเสนอ พร้อมประเมินผลงานเป็นระยะ เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาและต่อยอดการสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างสมบูรณ์

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลจากพื้นที่ที่สร้างแรงบันดาลใจและประกอบกับแนวความคิด ได้แก่
 - 1.1 พื้นที่แสดงงานศิลปะที่สร้างความผ่อนคลาย และศิลปะบำบัด
 - 1.2 ร้านหรือห้างสรรพสินค้าที่ขายของตกแต่งบ้าน เฟอร์นิเจอร์ ของห้องนอน ห้องนั่งเล่น
 - 1.3 สวนสาธารณะ หรือพื้นที่ที่สามารถมองเห็นบริเวณท้องฟ้าได้อย่างชัดเจน
 - 1.4 กลุ่มเฟสบุ๊ก(Facebook) ชมรมคนรักมวลเมฆ
2. แหล่งข้อมูลภาคเอกสาร ได้แก่ ห้องสมุด ภาพถ่ายจากสถานที่จริง และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
3. แหล่งข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ ร้านขายผ้าและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

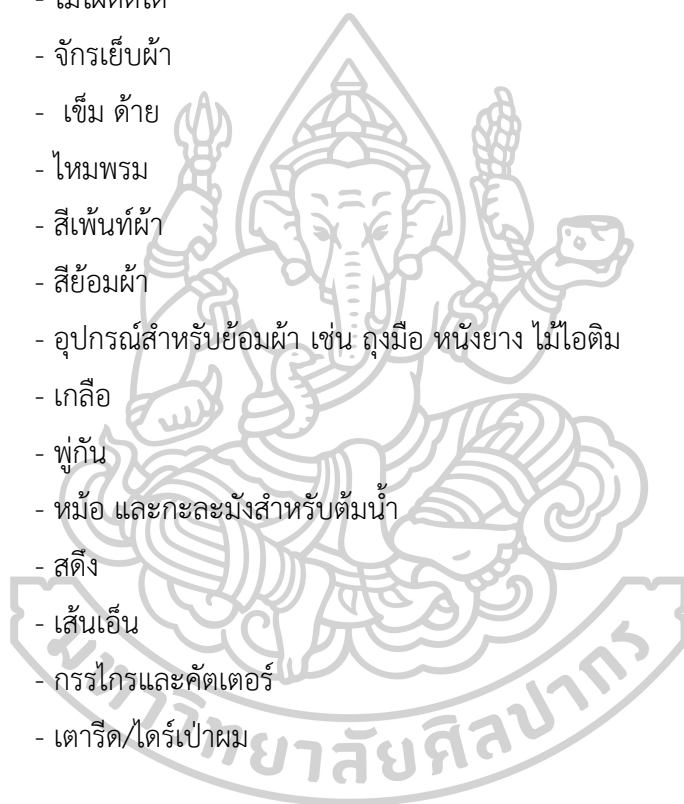
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

1. อุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูล
 - กล้องถ่ายรูป
 - คอมพิวเตอร์
 - โทรศัพท์มือถือ
2. วัสดุในการร่างภาพ
 - สมุดร่างภาพ
 - ดินสอไม้ และดินสอสี
 - ยางลบ
 - ไม้บรรทัด

- ปากกา
- ภาพถ่ายจากการเก็บข้อมูล
- IPad

3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- ฟ้าดิบ ฟ้าฝ้าย ฟ้าขาวบาง และฟ้าแก้ว
- ไม้ไผ่ตัดได้
- จักรเย็บผ้า
- เข็ม ด้าย
- ไหมพรม
- สีเพ้นท์ผ้า
- สีย้อมผ้า
- อุปกรณ์สำหรับย้อมผ้า เช่น ถุงมือ หนึ่งยาง ไม้ไผ่ติ่ม
- เกลือ
- พู่กัน
- หม้อ และกะละมังสำหรับต้มน้ำ
- สติง
- เส้นเอ็น
- กรรไกรและคัตเตอร์
- เตารีด/ไดร์เป่าผม

บทที่ 2

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ศิลปะกับพื้นที่ความผ่อนคลาย(Relaxation Area)

เมื่อเกิดความเครียดเราจะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเครียดและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ รวมทั้งด้านพฤติกรรม ส่งผลให้สภาวะสมดุลของร่างกายและจิตใจเสียไป แต่เมื่อความเครียดนั้นคลายลง ร่างกายจะกลับเข้าสู่สภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเกิดคำถามและหาวิธีการสร้างความผ่อนคลายให้กับตนเองขึ้น ซึ่งการสร้างความปลอดภัยเป็นความปรารถนาที่มนุษย์ทุกคนต้องการได้รับจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่าจะหาทางออกด้วยวิธีไหน ปัจจุบันพบอัตราความเครียดและ โรงซึมเศร้าเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงเห็นว่าการสร้างพื้นที่ศิลปะให้เกิดประโยชน์ที่ไม่ใช่แค่ตนเองแต่ยังสามารถส่งต่อประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นได้อีกด้วย จึงอยากที่จะสร้างพื้นที่ความผ่อนคลายผ่านกระบวนการทางศิลปะที่สามารถจับต้องทางการมองเห็น สัมผัสและอารมณ์ความรู้สึก

ปัจจุบันเราจะเห็นปัญหาสุขภาพจิตด้วยทำงานในทั่วโลกที่พบบ่อย เพราะชีวิตส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเวลาทำงานเป็นหลัก มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่อย่างมาก เมื่อมีประสบการณ์ที่ตี้อยมส่งผลทำให้คุณภาพของสุขภาพทางกายและจิตใจนั้นดี แต่ในทางกลับกันเมื่อมีประสบการณ์ทำงานที่ไม่ดีก็จะส่งผลทำให้คุณภาพกายและใจนั้นลดลง บางกรณีถึงขั้นติดสารเสพติด สุราหรือมีผลกระทบกับการทำงาน การดำเนินชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดอัตราโรคซึมเศร้าสูงถึง 300 ล้านคน และ โรควิตกกังวลจากความเครียดถึง 260 ล้านคนโดยประมาณ ในประเทศไทยพบปัญหาสุขภาพจิตในวัยทำงานช่วงอายุ 20 – 59 ปี สิ่งที่น่าเป็นห่วงคืออัตราการค่าตัวตายที่สูงขึ้นมากในคนช่วงอายุนี สาเหตุหลักเกิดจากปัญหาความเครียด ปัจจุบันมีวิธีการแก้ไขปัญหานี้เกิดขึ้นในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งแบบสาธารณะและตัวบุคคลสามารถนำไปปฏิบัติได้เอง เช่น การหาสิ่งบันเทิง การนอนผ่อนคลาย การปฏิบัติธรรม หรือ การทำงานศิลปะก็เป็นการบำบัดอีกหนึ่งรูปแบบ ซึ่งศิลปะบำบัด (art therapy) คือการบำบัดรักษาทางจิตเวชรูปแบบหนึ่ง เป็นกิจกรรมที่ประยุกต์ใช้กับกระบวนการทางศิลปะ เพื่อตรวจสอบความผิดปกติทางจิตใจ โดยใช้ความรู้ทางจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าถึงจิตใจเบื้องต้น และเลือกใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมช่วยในการบำบัดรักษาของผู้เข้าร่วมได้ตรงต่อเป้าหมายในการบำบัด เป็นอีกหนึ่งตัวเลือกที่สามารถฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจในรูปแบบของศิลปะ หลักสำคัญของศิลปะบำบัดคือ การปลดปล่อย อารมณ์ ความรู้สึกความคิด ตามความต้องการของแต่ละคน ศิลปะบำบัด มีประโยชน์ในด้านการพัฒนาอารมณ์ สติปัญญา สมาธิ ความคิด ทำให้ใจเย็น จะทำอะไรก็มีสมาธิมากขึ้น (พรนภา สุขมูลศิริ และ รุ่งนภา สุวรรณศรี, 2564, น. 98-99)

ศิลปะจึงเปรียบเสมือนพื้นที่แสดงออกให้ได้รับการปลดปล่อยและผ่อนคลายในเวลาเดียวกัน จาก การที่ตัวผู้สร้างสรรค์เองก็ได้ใช้ศิลปะเป็นวิธีการคลายความเครียด หลักสำคัญของการสร้างสรรค์คือ การอยู่กับตัวเอง หลีกหนีความวุ่นวายภายในจิตใจ และอยากจะแบ่งปันพื้นที่นี้ให้กับผู้อื่นผ่านงาน ศิลปะซึ่งจะสอดคล้องกับความหมายของพื้นที่ความผ่อนคลาย และศิลปะที่มีปฏิสัมพันธ์(Relational Aesthetic) กับผู้คน หลักของศิลปะรูปแบบนี้คือ พื้นที่และเวลา ทำให้องค์ประกอบต่าง ๆ นั้น เชื่อมโยงกัน เกิดเป็นประสบการณ์ หรือสถานการณ์ในพื้นที่งานศิลปะ จึงนำหลักสำคัญของศิลปะ รูปแบบนี้มาใช้ให้เข้ากับกระบวนการทำงานศิลปะในการสร้างพื้นที่ผ่อนคลายขึ้น ดังตัวอย่าง ผลงานของกลุ่ม Eyedropper Fill เป็นกลุ่มนักออกแบบสร้างสรรค์ในฐานะสตูดิโอที่เชี่ยวชาญด้าน การออกแบบประสบการณ์ ผ่านการใช้สื่อผสมผสานและเทคโนโลยี ผลงานมีความหลากหลายทั้งการทำหนังสือ สารคดี และที่โดดเด่นที่สุดคือการออกแบบอีเวนต์ นิทรรศการทั้งแบบออนไลน์หรือออฟไลน์ โดยจะจับประเด็นสังคมในปัจจุบัน และมีแนวคิดที่ว่าศิลปะสามารถช่วยอะไรใครได้บ้าง ผลงานล่าสุดที่ผู้สร้างสรรค์ยกเป็นกรณีศึกษา ผลงานมีชื่อว่า นิทรรศการ CONNE(X)HOMECOMING: พาใจกลับบ้านซึ่งถูกจัดแสดงขึ้นที่ชั้น 2 ของ RIVER CITY BANGKOK โดยนำเสนอในรูปแบบ Interactive Art (ศิลปะที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ตอบกลับจากผู้ชม) , การดูหนัง และเวิร์คช็อปเยียวยาใจ ที่เหมือนการจำลองงานให้เป็นเหมือน Spiritual Village หรือหมู่บ้านทางจิตวิญญาณที่เป็นพื้นที่ปลอดภัย ให้ทุกคนมาตรวจเช็คสุขภาพใจ ปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระร่วมกับกิจกรรมที่ศิลปินได้สร้างขึ้น ให้ผู้ชมได้หาเส้นทางกลับมาเชื่อมต่อ (reconnect) กับ ธรรมชาติพื้นฐาน หรือ บ้าน ซึ่งศิลปินตีความคำว่า บ้าน ที่เราเคยอาศัยไว้ 3 หลัง ได้แก่ บ้านหลังที่ 1 “อารามอารมณ์”: บ้าน = ความรับรู้ (feeling) และความรู้สึก (emotion) บ้านหลังที่ 2 “Mental-Verse (จักรวาลใจ) 2 ‘we do cry’”: บ้าน = ร่างกาย ครอบครัว และสังคม บ้านหลังที่ 3 “Workshop พาใจกลับบ้านทั้ง 5”: บ้าน = สิ่งที่เราทำ (action) และคนที่เรสัมพันธ์ (relation) ด้วยสาเหตุสภาพแวดล้อมทางสังคมเต็มไปด้วยความซับซ้อน และไม่แน่นอน เกิดสภาวะความเครียด กัดดันมากขึ้นในปัจจุบัน เช่น วิธีชีวิตรูปแบบ social distancing จากโรคระบาด การสูญเสียคนรัก การเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ และการพึ่งพาเทคโนโลยี online แทน on-site ได้ส่งผลให้มนุษย์ถูกตัดขาด (disconnected) ต้องออกห่างจากคำว่า “บ้าน” ไปไกลกว่าเดิม (Flying Whale l วาฬมีปีก, 2565)

ภาพที่ 1 นิทรรศการ CONNE(X)HOMECOMING: พาใจกลับบ้าน
ที่มาภาพ : ‘พาใจกลับบ้าน’ กิจกรรมที่ชวนหยุดพักเพื่อเยียวยาผ่านหนัง เวิร์คช็อป และ Interactive Art, เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน พ.ศ. 2567. จาก <https://urbancreature.co/connex-homecoming/>

อีกหนึ่งนิทรรศการที่ได้ยกเป็นกรณีศึกษาเช่นกันคือ นิทรรศการ Art of Element and Therapy ศิลปะแห่งเหตุปัจจัยและการบำบัด จัดแสดงที่ ชั้น 7 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร (BACC) และยังได้นักศิลปะบำบัดแนวทางมนุษยปรัชญา (anthroposophy) อนุพันธ์ุ พฤกษ์พันธ์ขจี มาเป็นภัณฑารักษ์ของนิทรรศการ ซึ่งนิทรรศการได้เชื้อเชิญผู้ชมให้เข้าไปสัมผัสกับศาสตร์การบำบัดที่มีศิลปะเป็นกระบวนการ พร้อม ๆ กับได้ประสบการณ์ทางสุนทรียะที่เกื้อหนุนและจรรโลงจิตใจไปในเวลาเดียวกัน ซึ่งพื้นที่นิทรรศการได้สร้างผลลัพธ์ของการเยียวยาจิตใจเป็นประสบการณ์ตรง ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ความเข้าใจของการทำงานศิลปะบำบัด เช่น การจัดดอกไม้โครีงกะที่อาศัยความงามของดอกไม้เพื่อให้จิตใจเบิกบาน หรือจะเป็นเปลือกองสีขาวใหญ่ในมุมห้องสีขาวพร้อมเก้าอี้ที่เชิญให้เข้าไปนั่งพิจารณาจิตใจตนเอง จนถึงโครงสร้างไม้ไผ่ที่มีผ้ามัดย้อมหลากสีพาดผ่าน สะท้อนแสงสีบนท้องฟ้าในช่วงเวลาต่าง ๆ ของวัน มีการนำผลงานของผู้รับการบำบัดโดยตรงกับนักบำบัดมาเผยแพร่ เป็นการเปิดเผยการทำงานที่ระเอียดอ่อนตามสภาพจิตใจของตัวบุคคล ลักษณะงานจะแตกต่างกันไปตามอารมณ์เบื้องต้นของผู้รับการบำบัด ซึ่งตามปกติจะไม่สามารถเปิดเผยให้ใครได้เห็นได้ หนึ่งในกิจกรรมที่น่าสนใจ คือการแสดงสดจำลองสภาวการณ์ในห้องศิลปะบำบัด หรือเรียกว่า Art Therapy Performance เป็นการร่วมมือระหว่างทีม B-Floor Theatre ในการกำกับและออกแบบการแสดง เพื่อให้ผู้ชมสามารถได้เห็นการทำงานจริง ๆ ของนักบำบัดทั้ง 4 คน ได้แก่ โจเซฟ ซามูดีโอ (ดนตรีบำบัด) อนุพันธ์ุ พฤกษ์พันธ์ขจี (ศิลปะบำบัดด้วยแนวทางมนุษยปรัชญา) ดุจดาว วัฒนปกรณ์ (จิตบำบัดด้วยศิลปะการเคลื่อนไหว) และ ปรัชญพร วรรณันท์ (ศิลปะบำบัดด้วยแนวทาง Integrative และ Expressive Arts Therapy) โดยแต่ละคนจะมีเวลาพูดคุยประมาณ 1

ชั่วโมงกับนักแสดงที่รับบทเป็นผู้ป่วยที่มีอาการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาวะซึมเศร้า, ภาวะ mid-life crisis, ภาวะ selective mutism, การจัดการกับความโกรธ หรือ การรับมือกับความสูญเสีย ทั้งนี้ ผู้รับการบำบัดสามารถถ่ายทอดอารมณ์อย่างอิสระ ไม่มีถูกหรือผิด แต่ก็มีนักบำบัดคอยสังเกตอาการและความต้องการของผู้รับการบำบัดอย่างละเอียดลึกซึ้ง

ภาพที่ 2 นิทรรศการ Art of Element and Therapy

ที่มาภาพ : Art of Element and Therapy จรรยาโลงใจไปกับศิลปะบำบัดบนผนังหอศิลป์, เข้าถึงเมื่อ 11 เมษายน พ.ศ. 2567.

จาก https://themomentum.co/art-of-element-and-therapy-at-bacc/?fbclid=IwAR1Sf_9hWJyk1ROQFonvLcY9mmxsU6BQsD-3-OuxRsgVawsyafYTG2NKes_aem_AXGzjcM2Y77IW2FiaLPiy-XDfbqo0JCHNOLZYvQkB9tzgIA9NOfw4tSatx84FuSJjoQ

ทั้งนี้ อนุพันธ์ุ นักศิลปะบำบัดและภัณฑารักษ์ของนิทรรศการ ได้กล่าวว่า มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ด้วยเหตุและปัจจัย ซึ่งความงามและสุนทรียภาพก็เป็นหนึ่งในองค์ประกอบนั้น ดังนั้นการได้สัมผัสจากสุนทรียภายในนิทรรศการสามารถเป็นพลังในการดำรงชีวิตได้เช่นกัน จึงไม่น่าแปลกใจหากผู้ที่ได้มาชมจะรู้สึกผ่อนคลายและอิมเมจใจเมื่อได้มาเยือนในพื้นที่แห่งนี้ และนิทรรศการครั้งนี้ยังเป็นการเปิดศาสตร์ของศิลปะให้เราได้เห็นถึงกระบวนการที่รักษา เข้าใจวิธีการที่แท้จริงของศิลปะบำบัดมากยิ่งขึ้น (MuseumMinds, 2562)

ภาพที่ 3 นิทรรศการ Art of Element and Therapy

ที่มาภาพ : Art of Element and Therapy จรรยา ใจไปกับศิลปะบำบัดบนผนังหอศิลป์,
เข้าถึงเมื่อ 11 เมษายน พ.ศ. 2567.

จาก https://themomentum.co/art-of-element-and-therapy-at-bacc/?fbclid=IwAR1Sf_9hWJyk1RQQFonvLcY9mmxsU6BQsD-3-OuxRsgVawsyafYTG2NKes_aem_AXGzjcM2Y77IW2FiaLPiy-XDfbqo0JCHNOLZYvQkB9tzglA9NOfw4tSatx84FuSJjoQ

ชมรมคนรักมวลเมฆ

หากคุณเป็นเป็นอีกคนหนึ่งที่ชอบมองท้องฟ้า หรือมวลก้อนเมฆในทุก ๆ วันแล้วรู้สึกเพลิดเพลิน แสดงว่ากำลังเกิดการตกหลุมรักก้อนเมฆ และมีชื่อเรียกอาการแบบนี้ว่า Ouranophile มาจากภาษากรีก คือ **Ouranos** หรือ Ouranos ที่มีความหมายว่าท้องฟ้า และ -phile ที่แปลว่าผู้หลงรักบางสิ่ง พอนำสองคำนี้มารวมกันจึงแปลว่าผู้ที่หลงรักในท้องฟ้า (Moody x ชัยยะ ฤตินิยมวุฒิ, 2564) ปัจจุบันมีคนไทยหลายแสนคนที่ชื่นชอบก้อนเมฆรวมตัวกันแบ่งปันภาพท้องฟ้าในแต่ละท้องที่ให้ชมกันใน ชมรมคนรักมวลเมฆ กลุ่มคอมมูนิตี้นี้ในเฟซบุ๊กที่จัดตั้งโดย ชิว-ดร. บัญชา ธนบุญสมบัติ นักวิทยาศาสตร์และคอลัมนิสต์ผู้ให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ดร. บัญชาได้กล่าวไว้ว่า ความสุขของการดูก้อนเมฆนั้นช่วยเยียวยาจิตใจคนได้ ความงามจากธรรมชาติที่สวยงามด้วยตัวของมันเองอยู่แล้ว ซึ่งในทางวิทยาศาสตร์สีของท้องฟ้า มวลก้อนเมฆจะบ่งบอกได้ถึงสภาพอากาศของวันนั้น ๆ แต่ในทางกลับกันซึ่งมีกลุ่มคนที่มองก้อนเมฆที่พวกเราเห็นบนผืนฟ้าเดียวกัน ลักษณะเมฆเหมือนกัน แต่คนมองต่างกันในแต่ละพื้นที่นั้นก็กลับช่วยเยียวยาจิตใจ ยกตัวอย่างหนึ่งเหตุการณ์ของสมาชิกในกลุ่ม เมื่อเขา มองไปที่ท้องฟ้า มันกลับช่วยเยียวยาจิตใจเขาได้อย่างน่าประหลาด เสมือนกำลังพูดคุยโต้ตอบกันทาง

ความคิดไปถึงเบื้องลึกของจิตใจให้ได้สงบลง เขาเปรียบเทียบให้เราได้เข้าใจงานจากฉากหนังการ์ตูน เรื่องโพคาฮอนทัส ในฉากที่นางเอกกำลังสับสนแล้วสนทนากับต้นไม้ ซึ่งในความเป็นจริงมันคือการคุย ทำความเข้าใจกับตนเอง ต้นไม้ในการ์ตูนที่ตัวละครนั้นพูดคุย ให้เป็นตัวแทนของเพื่อนที่ทำให้รู้สึกสบายใจ เป็นพื้นที่ปลอดภัย ท้องฟ้าก็เช่นกัน (จารุจรรยา ลาภพานิช, 2565)

ในทางจิตวิทยามีข้อสังเกตของนักจิตวิทยาต่อคนที่ชอบมองท้องฟ้าไว้ดังนี้ ท้องฟ้าคือความหวัง และอิสรภาพที่เราตามหากับพื้นที่ฝันใหญ่ตรงหน้า, ท้องฟ้าอาจจะกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นในใจ ด้วยการมองและพิจารณาอย่างละเอียด, ท้องฟ้าคือความมหัศจรรย์ทำให้เห็นความเป็นระเบียบจากธรรมชาติที่สร้างขึ้นด้วยความบังเอิญ เช่น สีสันที่ธรรมชาตินั้นสร้างขึ้นตามเวลา รุ่งกินน้ำหลังฝนตก และท้องฟ้าคือความสงบ เมื่อเรารู้สึกเหนื่อยหรือเครียด เพียงแค่มองฝันท้องฟ้าที่ความใหญ่ อาจทำให้คลายความกังวลและรู้สึกโล่งใจขึ้นได้ (Moody & ชัยยะ ฤตินิยมวุฒิ, 2564) ซึ่งเหตุผลในการมองท้องฟ้าของผู้สร้างสรรค์ก็คือความสงบเช่นกัน จึงได้นำเสนอเรื่องราวท้องฟ้าในรูปแบบของตนเองผ่านกระบวนการทางศิลปะ ที่หยิบยืมมาจากลักษณะความลึกลับของมวลเมฆ สีของท้องฟ้า แปรเปลี่ยนมาเป็นสีและเส้น เป็นการสร้างการบันทึกในอีกหนึ่งรูปแบบที่นอกเหนือจากภาพถ่าย ให้ผู้ชมได้ตีความความหมายของท้องฟ้า ที่แม้ว่าเมฆจะมีลักษณะเหมือนกัน แต่คนมองต่างกันในแต่ละพื้นที่ก็จะถูกตีความต่างกันไป และยังเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่ได้สร้างสุนทรียภาพที่มากกว่าการมองเห็น สามารถช่วยเยียวยาปัญหาความเครียดที่เกิดขึ้นในปัจจุบันไม่มากนักน้อย

แสงไฟและความสว่างกับพื้นที่(Lighting)

แสงกับความสว่างเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เราสามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน มักเป็นเรื่องที่ถูกมองข้ามในการตกแต่งพื้นที่ในบ้าน ซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศของพื้นที่ ถ้าต้องการห้องที่ให้ความรู้สึกโปร่งสบาย เป็นธรรมชาติ จะต้องให้มีพื้นที่ของแสงจากธรรมชาติ เยอะมากกว่าการติดตั้งแสงจากหลอดไฟ หากใช้ไฟสีขาวก็จะให้ความรู้สึกของตอนกลางวัน โคมเดิร์น ดูทันสมัย หรือให้ความรู้สึกกลางๆ ส่วนแสงสีส้มจะให้ความรู้สึกอบอุ่นและผ่อนคลาย แสง สี ค่าความสว่าง-เข้ม ของแสงต่าง ๆ นั้นมีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่หลากหลาย หรือทำให้จับเน้นวัตถุที่ต้องการให้เป็นจุดเด่นได้เช่นกัน โดยสามารถปรับค่าของแสงได้ด้วยโคมไฟ ไฟติดตั้งตามเพดานหรือระบบการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ปัจจุบันมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มากขึ้น แม้กระทั่งการติดตั้งผ้าม่าน และหน้าต่างล้วนมีส่วนช่วยในการควบคุมพื้นที่ความสว่างของแสง ขึ้นอยู่กับว่าจะเลือกใช้งานแบบไหนและพื้นที่นั้นมีลักษณะอย่างไร

แสงไฟแต่ละชนิดมีประเภทของการใช้งานที่แตกต่างกัน ซึ่งในบริเวณเดียวกันไม่จำเป็นจะต้องใช้ไฟประเภทเดียวกันทั้งหมดก็ได้ สามารถผสมผสานร่วมกันได้มากกว่าแบบเดียว ขึ้นอยู่กับว่าพื้นที่ตรง

นั่นเราจะทำกิจกรรมอะไรบ้าง ควรที่จะเลือกใช้ไฟให้เหมาะสม การเลือกใช้งานไม่ถูกประเภท อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพได้ในระยะยาว เช่น ใช้สำหรับทำงาน อ่านหนังสือ อาจจะต้องมีคอมไฟสี ขาวในบริเวณนั้น ใช้ดูโทรทัศน์อาจจะต้องมีม่านทึบที่ช่วยควบคุมแสงเพื่อไม่ให้รบกวนระหว่างการทำ กิจกรรม โดยโทนของแสงไฟ สามารถแบ่งหลัก ๆ ด้วยกันทั้งหมด 3 แบบ คือ

warm white เป็นแสงสีนวล ไม่เหลืองจัด ไม่ส้มจัด เป็นแสงที่ให้ความสบายตา แต่จะไม่สว่าง มาก นิยมใช้เป็นแสงสร้างบรรยากาศ (mood light) มากกว่า

daylight เป็นแสงโทนเดียวกับความสว่างของช่วงกลางวัน คือออกโทนฟ้า จัดจ้า ทำให้มองเห็น ชัดเจน เหมาะกับพื้นที่ทำงาน

cool white เป็นลูกผสมระหว่าง warm white กับ daylight ให้สีขาว แต่ไม่ขาวจัด เป็น ตัวเลือกกลางๆ ที่ใช้ได้แทบทุกพื้นที่ การเลือกใช้ไฟในแต่ละจุดอย่างเหมาะสม

1. ห้องนอน กับ ห้องทำงาน

ห้องนอนส่วนมากมักตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก ซึ่งจะมีแสงตามธรรมชาติในช่วงเช้า แนะนำให้ใช้ไฟ cool white ที่ไม่สว่างจ้าเป็นไฟหลัก อาจติดบนเพดานเป็นแบบฝังฝ้า แล้วเสริมด้วย warm white แบบฝังฝ้าหรือแบบคอมหัวเตี้ยก็ได้ ส่วนบริเวณโต๊ะทำงาน ใช้คอมตั้งโต๊ะที่เป็นหลอด daylight และ พยายามหลีกเลี่ยงการตั้งโต๊ะที่ต้องหันหลังให้ไฟเพดาน เพื่อไม่ให้เกิดเงาสะทอนเวลาเปิดไฟช่วง กลางคืน

2. ห้องนอน กับ ห้องแต่งตัว หรือ walk-in closet

มุมแต่งตัวหรือห้องแต่งตัวในห้องนอน ส่วนมากจะเป็นมุมอับ ด้วยลักษณะการใช้ที่เป็นส่วนตัวจึงไม่ สามารถที่จะติดตั้งหน้าต่างได้ และแสงไฟจากห้องนอนก็ส่องไปไม่ถึง ถ้าต้องการจะติดตั้งระบบไฟควร จัดให้เป็นแบบ daylight สำหรับส่วนแต่งตัวไปเลย เพราะเวลาแต่งตัว ลองชุด แต่งหน้า จะต้องอิง โกล้เคียงกับแสงสว่างที่เป็นแสงธรรมชาติมากที่สุด

3. ห้องครัว กับ ห้องรับแขก

ในพื้นที่บางบ้านอาจต้องการจัดพื้นที่แบบเปิดโล่ง โดยให้ห้องครัวและห้องรับแขกอยู่ในบริเวณ เดียวกัน ซึ่งสะดวกต่อการทำอาหารและไว้รับแขกในเวลาเดียวกัน เหมาะกับบ้านที่ไม่อยากจะให้พื้นที่ แบ่งเฉพาะจนมากเกินไป ช่วยสร้างการเชื่อมโยงระหว่างคนในบ้าน จะเรียกการจัดแบบนี้ว่า การจัด ห้องครัวกึ่ง open space ในส่วนครัวที่ใช้ประกอบอาหารใช้ได้ทั้ง daylight และ cool white บาง คนใช้ cool white เฉพาะจุด อย่างได้เครื่องดูดควัน หรือในตู้เก็บของ สำหรับส่วนรับแขกก็ใช้ไฟ ประเภทเดียวกัน อาจเสริม warm white เพื่อสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ผ่อนคลายทางสายตามากขึ้น

4. ห้องน้ำ กับ แกลเลอรี

ในปัจจุบันนิยมทำห้องน้ำให้มีงานศิลปะ หรือส่วนที่แสดงถึงศิลปะเข้าไปด้วย เราจะเห็นได้ตามร้าน

คาเฟ่ต่าง ๆ ในห้างสรรพสินค้า เป็นการสร้างความน่าสนใจและบรรยากาศอีกหนึ่งรูปแบบ ซึ่งเป็นไอเดียในการออกแบบห้องน้ำในบ้านของคนสมัยเลยก็ว่าได้ สำหรับการติดตั้งไฟทำงานศิลปะนั้น จะเน้นเรื่องสัมผัสทางสายตา สามารถติดตั้ง cool white ให้ส่องไปที่ชิ้นงานโดยเฉพาะ ส่วนห้องน้ำก็ใช้แบบ daylight ได้เลย โดยควรที่จะติดตั้งแบบฝังฝ้าเพดาน เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำกระเด็นไปโดนจนไฟช็อต

5. ห้องทำงาน กับ ห้องรับแขก

สามารถใช้ daylight เป็นไฟหลักได้ทั้งสองพื้นที่ แต่ส่วนของพื้นที่รับแขก อาจจะมีไฟเสริมเป็น warm white เป็นโคมตั้งพื้นเด่น ๆ สักชิ้น หรือไม่ก็ใช้แบบติดผนังดีไซน์สวย ๆ แปกใหม่ ให้เป็นของตกแต่งห้อง sculpture ไปด้วยในตัวและยังสร้างจุดสนใจได้อีกด้วย ส่วนพื้นที่ทำงานควรมี daylight เพิ่มขึ้น เพื่อช่วยเรื่องแสงสว่างในการทำงานด้านการมองเห็น ลดอาการปวดกระบอกตาเวลาต้องจ้องจอคอมพิวเตอร์นาน ๆ (มนตรา ศิริจันทร์, 2560)

แสงจากธรรมชาติ

แสงธรรมชาติหรือแสงแดดเป็นพลังงานจากธรรมชาติที่เราสัมผัสกันอยู่ในทุกวัน แต่นอกจากการให้แสงสว่างแล้ว แสงจากธรรมชาติยังมีประโยชน์ต่อคุณภาพความเป็นอยู่มากกว่าที่คิด โดยมีผลจากการวิจัยพบว่าแสงจากธรรมชาติส่งผลดีกับสุขภาพ และอารมณ์มากกว่าการใช้แสงจากหลอดไฟ แสงธรรมชาติเป็นแสงที่มีส่วนผสมของแสงสีต่าง ๆ ที่สามารถเปลี่ยนไปได้ตามช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึก อย่างในช่วงเวลากลางวันสีที่อยู่ในแสงธรรมชาติจะเป็นแสงสีน้ำเงินที่มีความเข้มข้นสูง กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกตื่นตัว กระปรี้กระเปร่า มีชีวิตชีวา และเมื่อเวลาผ่านไปจนถึงช่วงเย็นจะเปลี่ยนเป็นแสงสีแดงที่ช่วยจะประโลมร่างกายที่เหนื่อยล้า ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย เหมาะแก่การพักผ่อน ซึ่งในแสงสังเคราะห์ หรือหลอดไฟนั้นเป็นแสงในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ ไม่สามารถปรับเปลี่ยนตามช่วงเวลาได้ และส่วนมากมักจะเป็นแสงสีฟ้า ที่อาจจะรบกวนการพักผ่อน ทำให้รู้สึกถูกรบกวนอยู่เสมอ และอีกหนึ่งข้อดีของแสงธรรมชาติ คือการทำให้วิตามินดีที่แตกต่างหากมองในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน มีผลการศึกษาพบว่าแสงธรรมชาติมีผลในด้านสุขภาพ และอารมณ์ ช่วยเพิ่มความมีชีวิตชีวา ปรับอารมณ์ให้แจ่มใสมากขึ้น แสงธรรมชาติช่วยกระตุ้นร่างกายในการผลิตวิตามินดี ที่มีส่วนช่วยป้องกันภาวะซึมเศร้า ควบคุมจังหวะการเต้นของหัวใจเพื่อช่วยให้เราทำงานและนอนหลับได้ดีขึ้น และแสงธรรมชาติยังมีผลต่อการเรียนรู้ และการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยคนที่อยู่ในห้องที่แสงธรรมชาติเข้าถึงอย่างเพียงพอ จะมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่ทำหรือเรียนรู้ได้ดีกว่าห้องที่ใช้แสงสังเคราะห์เพียงอย่างเดียว (นันทพร เทียรทอง, 2565, น. 16)

ศิลปะการจัดวาง(Installation Art)

ศิลปะจัดวาง หรือ Installation Art คือคำเรียกผลงานศิลปะที่มีลักษณะแบบสามมิติที่สร้างขึ้นมาจากวัสดุหลากหลายชนิด โดยอาจจะมีความเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวกับพื้นที่ที่ถูกนำไปจัดวางก็ได้ ศิลปะรูปแบบนี้ แพร่หลายขึ้นในยุค 70 ซึ่งก่อนหน้านี้อาจเป็นที่รู้จักมาบ้างแล้วเพียงแต่ยังไม่มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการ จุดมุ่งหมายของงานลักษณะนี้คือการเล่นกับการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่ผลงานถูกนำมาจัดแสดง และยังเป็นรูปแบบงานศิลปะที่อยู่ได้ร่วมแนวคิดแบบ ‘คอนเซ็ปชวลอาร์ต’ ที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เรียกว่า ความคิด มากกว่าตัว วัตถุ ดังนั้นจึงไม่ต้องแปลกใจที่มักจะพบเห็นงานศิลปะแบบ Installation Art ในศาสตร์การสร้างศิลปะหลายแขนง เพื่อตอบโจทย์การสร้างสรรคผลงานที่หลากหลายในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

ศิลปะแบบ Installation Art สามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ โดยอิงตามรูปแบบการจัดแสดงผลงานร่วมกับพื้นที่ แบบแรกคือแบบ Site-specific installations ศิลปะจัดวางประเภทนี้จะถูกออกแบบมาให้มีความสัมพันธ์กับสถานที่ที่ติดตั้งโดยเฉพาะ โดยมีการศึกษาบริบทประวัติศาสตร์หรือสภาพแวดล้อมของพื้นที่ร่วมด้วยก่อนที่จะมีการสร้างงานศิลปะเพื่อนำมาติดตั้ง ดังนั้นงานประเภทนี้จึงไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ เพราะถ้าย้ายออกจากพื้นที่เดิมความหมายของชิ้นงานก็จะเปลี่ยนทันที ในส่วนของแบบที่ 2 คือ Temporal Installations คือผลงานที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อจัดแสดงหรือติดตั้งในระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น อาจเป็นเพียงไม่กี่วัน สัปดาห์ หรือหลักเดือน จากนั้นผลงานจะถูกถอดถอนหรือทำลายไป และไม่สามารถชมได้อีกต่อไป จนกว่าจะมีการติดตั้งใหม่ ดังนั้นผลงานประเภทนี้จึงไม่ได้ออกแบบเฉพาะเจาะจงมาเพื่อพื้นที่นั้นโดยเฉพาะจึงสามารถถอดถอนหรือย้ายที่ติดตั้งได้ อย่างไรก็ตามพื้นที่ที่จัดวางก็ยังคงมีการสอดคล้องกับความหมายของตัวชิ้นงานในด้านใดด้านหนึ่งอยู่บ้าง เพื่อสะท้อนความคิดของชิ้นงานออกมาได้

ในส่วนของกระบวนการทำงานของ Installation Art ก็กับการรับรู้ของผู้ชม จะสังเกตเห็นได้เลยว่านอกเหนือจากการทำงานกับพื้นที่โดยตรงแล้ว ศิลปินยังมุ่งเน้นไปที่ความรู้สึกของผู้ชมที่มองมาเป็นหลัก รวมถึงหลายงานในปัจจุบันก็จะมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับงาน มีปฏิสัมพันธ์กับงานด้วย เพื่อสร้างความหมายและแง่มุมใหม่ ๆ จากผลงาน นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายเพื่อทำทนายขอบเขตระหว่างศิลปินและผู้ชม โดยให้ผู้ชมเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน และใช้ประสบการณ์ตรงเป็นสื่อในการถ่ายทอดแนวคิดและเรื่องราวจากศิลปินด้วย (บงกชกร คำปุก, 2566)

อิทธิพลและแรงบันดาลใจจากผลงานศิลปะที่สามารถสร้างความผ่อนคลายภายในงาน

หลักเกณฑ์ในการเลือกศิลปินในการมาวิเคราะห์ คือ กระบวนการสร้างสรรค์งานที่มีความน่าสนใจและการใช้สื่อนำเสนอที่หลากหลายที่สอดคล้องกับแนวคิด รวมถึงการกระตุ้นปฏิสัมพันธ์กับ

คนดู, ผลงานที่น่าเสนอสามารถทำให้เป็นพื้นที่พักผ่อนทั้งด้านความรู้สึกภายในและความรู้สึกภายนอก เปรียบเสมือนพื้นที่การพักผ่อนได้, ศิลปะสามารถช่วยอะไรใครได้บ้าง(จากการชมงาน และมีส่วนร่วมกับงาน) เช่น คลายความตึงเครียดลง สนุกกับการอยู่ในพื้นที่ จิตใจและปฏิกิริยาของผู้ชมมีความนิ่งสงบขึ้น และช่วงอายุ ยุคสมัยที่แตกต่างกัน ซึ่งศิลปินทั้ง 3 คน หรือ กลุ่มนี้ มีกระบวนการสร้างสรรค์ที่น่าสนใจและวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

Room, 2537 : มณฑิเยร บุญมา

ศิลปินร่วมสมัยไทย ที่สะท้อนแนวคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะเกี่ยวกับธรรมชาติ สังคม และการรुकคืบของอุตสาหกรรมในช่วงศตวรรษที่ 90 นับว่าเป็นงานศิลปะที่มีแนวทางก้าวล้ำนำหน้าในยุคสมัยนั้น และนำกระบวนการคิด ตั้งคำถามเชิงพุทธปรัชญาต่อความหมายของชีวิต เกิด มีอยู่ และความตาย ผสมผสานระหว่างสุนทรียภาพกับสถานพยาบาลในลัทธิมหายานของเขมรโบราณเข้ากับศิลปะร่วมสมัย ผสานระหว่างแนวคิดคอนเซ็ปชวลอาร์ตตะวันตกเข้ากับปรัชญาตะวันออกและพุทธศาสนา การสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินจึงมีความหลายหลาย เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สื่อผสม ศิลปะการจัดวาง หยิบนำวัสดุของเหลือใช้และวัสดุจากธรรมชาติมาสร้างสรรค์ผลงาน

โดยผลงานที่ได้ยกมานี้มีชื่อว่า “Room, 2537” (สร้างขึ้นใหม่ในปี 2563) เป็นหนึ่งในผลงานของนิทรรศการ “จากไป กลับมา” หรือ “Departed < > Revisited” นิทรรศการนี้กล่าวถึงชีวิตและผลงานของมณฑิเยร บุญมา โดยจัดขึ้นผ่านความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างศิลปิน นาวิณ ลาวัลย์ชัยกุล ผู้ก่อตั้ง Studio OK และ Montien Atelier สตูดิโอรวบรวมเอกสารและภาพถ่ายของมณฑิเยร โดยนิทรรศการได้ถูกจัดแสดง ณ วัดอุโมงค์ (สวนพุทธธรรม) ที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่ซึ่งเคยเป็นหนึ่งในพื้นที่จัดแสดงงานของมณฑิเยรเมื่อยังมีชีวิตอยู่ เป็นการการสลายเส้นแบ่งระหว่างปฏิบัติการทางศิลปะกับการปฏิบัติธรรมทำให้เชื่อมโยงเข้าหากันอย่างเป็นธรรมชาติด้วยตัวมันเอง ผลงานจะถูกจัดขึ้นบริเวณทางทิศเหนือของวัด เมื่อเดินขึ้นบันไดมาถึงเนินด้านบนอันเป็นที่ตั้งของเจดีย์โบราณ จะเห็นประติมากรรม 7 ชั้นถูกตั้งอยู่ในบริเวณสนามหญ้าข้างกัน สร้างด้วยไม้ระแนงโปร่งวางขัดสลับกัน เกิดเป็นโครงสร้างรูปทรงคล้ายสถาปัตยกรรม โดยที่มีช่องขนาดเล็กเป็นเสมือนห้องให้ผู้คนแทรกตัวเข้าไปด้านในเพื่อทำสมาธิ จะอยู่ในอริยบาลนั่ง นอนหรือยืน เพื่อทำสมาธิ ภายในจะถูกขึงด้วยผ้าม่านสีดำพิมพ์ลวดลายเครื่องหมายปริศน (คำถาม) และอัศเจรีย์ (ตกใจ) คู่สัญลักษณ์ที่เป็นดั่งตัวแทนของสภาวะจิตที่เกิดขึ้นในชีวิตของมนุษย์ทุกคน ประหนึ่งอยู่ในกลดของพระพุทธรูป และเสมือนอยู่ในห้องที่คล้ายจะเป็นส่วนตัวแต่ขณะเดียวกันก็อยู่ในที่สาธารณะ มีความโปร่งแต่ก็ทึบจนมองไม่เห็น ทั้งรู้สึกอึดอัดและสงบในคราวเดียวกัน ความรู้สึกเหล่านี้เกิดขึ้นจากการที่ประติมากรรมแต่ละชิ้นถูกปิดรอบด้านด้วยผ้าโปร่งสีดำที่พิมพ์ลายเครื่องหมายปริศนและอัศเจรีย์สีทองอร่าม สัญลักษณ์ทั้งสองแทนค่าได้ถึงการ

‘รับรู้’ และ ‘ไม่รับรู้’ อันเป็นดั่งตัวแทนของภาวะจิตที่เกิดขึ้นเป็นปกติในชีวิตมนุษย์ทุกคน ทั้งนี้ มณฑิเยอร์เชื่อว่าเมื่อจิตใจก้าวเข้าสู่ห้วงแห่งความผ่อนคลาย การตื่นรู้จึงจะเกิด คำถามและปัญหา ทั้งหลายจึงจะได้พบคำตอบ

ภาพที่ 4 Room, 2537 : มณฑิเยอร์ บุญมา

ที่มาภาพ : Montien Boonma : Room (1994), Reconstructed 2020,
เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน พ.ศ. 2567. จาก <https://adaymagazine.com/navin/>

ผลงานต้นฉบับของ Room ถูกสร้างขึ้นสำหรับเทศกาลศิลปะนานาชาติ Adelaide Festival จัดขึ้นที่เมืองแอดิเลด ประเทศออสเตรเลีย เมื่อปี 2537 บริเวณสวนสาธารณะ ในเวลานั้นมณฑิเยอร์ ต้องอยู่เฝ้าดูแลภรรยาที่กำลังป่วยหนัก เขาวางใจให้นาวินเดินทางไปติดตั้งผลงานชิ้นนี้แทน เมื่อเวลาผ่านไปกว่า 20 ปี นาวินพบผ้าผืนหนึ่งที่เคยเป็นส่วนประกอบในผลงานครั้งนั้น ผ้าผืนนี้เองที่เป็นแรงบันดาลใจให้นาวินอยากกลับไปสำรวจที่มา จนกลายมาเป็นการสร้างผลงานจำลองของมณฑิเยอร์ ขึ้นมาอีกครั้ง (กิตติมา จาริประสิทธิ์, 2564)

ภาพที่ 5 Room, 2537 : มณเฑียร บุญมา

ที่มาภาพ 'จากไป กลับมา' ย้อนรำลึกถึงการจากไปของ มณเฑียร บุญมา ศิลปินผู้บุกเบิกงานศิลปะร่วมสมัยของไทย, เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน พ.ศ. 2567.

จาก <https://www.gqthailand.com/culture/article/departed-revisited>

ผลงาน Room จากการวิเคราะห์ข้อมูล แนวคิด การจัดวางองค์ประกอบของผลงานพบว่า ลักษณะเด่นจะเน้นวัสดุไปที่ความเรียบง่ายและการใช้งานเป็นหลัก ศิลปินเลือกวัสดุที่เข้ากับบริบทโดยรอบนั่นก็คือ ธรรมชาติ จึงเลือกใช้โทนสีที่อบอุ่น เช่น สีครีม สีเหลืองนวล สีขาว สีเขียวเข้ม และสีน้ำตาล บ่งบอกถึงความเรียบง่ายเหมือนกับปฏิมากรรมที่ใช้ไม่ในการสร้างชิ้น โทน สี แสง บรรยากาศ นั้นทำให้ผู้ที่เข้าไปในพื้นที่แห่งนั้นเกิดความสบายใจ เป็นพื้นที่สำหรับทำสมาธิ พักผ่อนกายและใจ ในอิริยาบถต่าง ๆ ซึ่งมีจุดเชื่อมระหว่างกลางคือเจดีย์ ให้ประติมากรรมทั้ง 7 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสถูป นั้นเชื่อมโยงเข้าหากัน แต่ยังคงเว้นพื้นที่ให้แต่ละอันเพื่อไม่ให้อัดอัด เมื่อผู้ชมเข้าไปมีส่วนร่วมกับงานจึงเปรียบเสมือนเป็นพื้นที่พักผ่อน มีรูปแบบการใช้งานเหมือนเป็นที่นั่ง หรือนอน ให้ได้ปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกของแต่ละบุคคลออกมา และช่วยให้ได้จดจ่อกับการทำสมาธิ เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลงาน พื้นที่รวมไปถึงบรรยากาศของสถานที่เลือก เพื่อให้ได้เข้าใจถึงแนวคิดที่ศิลปินต้องการจะสื่อสารออกมา

Mats and Pillows and Vessels : พินรี สันต์พิทักษ์

พินรี สันต์พิทักษ์ ศิลปินชาวไทยเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในวงการศิลปะร่วมสมัยตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษ 80 จากผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากสรีระของผู้หญิงอย่าง “เต้านม” ซึ่งเป็นรูปทรงอันเรียบง่ายที่ถูกใช้อย่างต่อเนื่องในผลงานของเธอ ซึ่งรูปทรงในผลงานส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกับสถูปเจดีย์ในสถาปัตยกรรมของพุทธศาสนา หรือเป็นภาชนะแห่งประสบการณ์ และการรับรู้รวมถึงเป็นสัญลักษณ์แทนอารมณ์ความรู้สึกของเพศหญิง ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอันประณีตผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งงานปะติด (collage), วาดเส้น, ภาพวาด, ภาพพิมพ์, ประติมากรรม, ศิลปะจัดวาง ด้วยวัสดุอันหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผืนผ้าใบ, สิ่งทอ, กระดาษ, แก้ว, เซรามิก, โลหะ ไปจนถึงอาหาร เป็นต้น เธอสร้างรูปทรง และสัญลักษณ์ต่าง ๆ จากสรีระของผู้หญิงที่ผันแปร บอกเล่าเรื่องราวและประสบการณ์ผ่านผลงานที่สร้างสรรค์ผ่านรูปทรงเต้านม ต่อมาศิลปินมีความสนใจเรื่องการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ในงาน และสร้างผลงานที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัสทางกาย กลิ่น รสชาติ เสียง หรือการเคลื่อนไหว

นิทรรศการ Mats and Pillows and Vessels หรือ “เสื่อกับหมอนกับชามภาชนะ” ศิลปินตกแต่งแกลอรีให้เต็มไปด้วยเสื่อหลากสี วางสลับกับหมอนอิงทรงสี่เหลี่ยมของหมอนขิด ซึ่งบนพื้นที่ขนาด 7 x 5 เมตรนั้น ผู้คนหลากหลายปุมหลังและต่างที่มาคลับพร้อมใจกันถอดรองเท้าวางไว้ข้างเสื่ออย่างเป็นระเบียบ ก่อนจะทรุดกายลงนั่งสนทนากันอย่างสบาย ๆ แม้บางรายไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลยก็ตาม โดยผนังรอบด้านติดภาพเขียนดินสอรูปภาชนะทรงโอ่งนับสิบนับร้อยแผ่น บ้างก็เป็นลายเส้นของเต้านม อันเป็นเจตนาารมณ์ของพินรี ที่นำผลงานเก่าจากเมื่อ 20 ปีก่อนของตนเองมาผสมรวมกับผลงานใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้ชมลากจุดหาความเชื่อมโยงของอดีต และปัจจุบันที่มาบรรจบกันได้อย่างกลมกลืน “โอ่งก็เป็นเหมือนกับร่างกายของเราที่ต่างก็เป็นภาชนะในตัวเอง เป็นส่วนที่รับและส่วนที่ให้ เป็นงานชิ้นใหม่ที่จะจัดแสดงโอ่งจริง ๆ แต่เนื่องจากว่าสถานที่ไม่เอื้ออำนวย เพราะโอ่งใบใหญ่มากเกินไป เลยหยิบเอาแต่ผลงานดรออิ้ง(Drawing) มาแสดง นำงานเก่า ๆ มาผสมกับงานใหม่เพื่อให้เห็นวิวัฒนาการของผลงาน

ภาพที่ 6 Mats and Pillows and Vessels : พินรี สันต์พิทักษ์

ที่มาภาพ : นิทรรศการ Mats and Pillows and Vessels,

เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน พ.ศ. 2567.

จาก <https://th.hellomagazine.com/celebrity/celebrity-news/arts-exhibition-by-pinnaree-thai-artist/>

ศิลปินกล่าวว่า “จะดูว่าเป็นเหมือนอัตชีวประวัติกลายเป็นๆ ของเราไปด้วยก็ได้คะ” พินรีพูดถึงแนวคิดและไอเดียของนิทรรศการในครั้งนี้ว่า “คนที่มาดูงานชอบกันมากเขาได้แชร์สเปซแล้วนั่งอยู่ด้วยกันนาน นั่งกันจนวันหมดใช้เวลาอยู่ที่แกลเลอรีนานขึ้น ปกติเวลางานเปิดคนดูจะมาเดินๆ แป๊บหนึ่งแล้วก็ไปงานอื่นต่อ แต่งานนี้ไม่ใช่การนั่งเสื่อให้ความรู้สึกต่างจากการนั่งเก้าอี้ นะคะ ทำให้มุมมองต่างกันเคยจัดวางงานที่มีทั้งอยู่ระดับสายตา ระดับนั่งยอง ๆ ระดับนั่งต่ำ ระดับสายตาที่ต่างกันไปนี้ส่งผลต่อวิธีที่เรามองและการคุยกับคนอื่นต่างกันไปด้วย เพราะพอนั่งพื้นก็จะสบายใช้ไหมคะวิธีการที่คนปฏิสัมพันธ์กันเปลี่ยนไปเลย นั่งเก้าอี้ก็อาจจะคุยกันในเรื่องที่เป็นทางการ เราไม่เคยเห็นนักธุรกิจมานั่งเสื่อแล้วคุยกันแบบซีเรียส สมัยก่อนอาจจะใช้แต่พอมานั่งเสื่อก็อยากจะคุยเรื่องสบายๆ ทันทึ้นนอกจากเสื่อเราก็มีหมอนวางไว้ให้ คนดูเอามาเล่นได้บางคนเอามาวางเรียงสร้างเขตแดนของตัวเอง บางคนเอามาออกเปิดพื้นที่ให้กว้าง แล้วแต่ว่าเขาอยากจะทำศิลปะของตัวเองแบบไหน” ซึ่งเป็นการสร้างพื้นที่ให้คนเข้ามาเชื่อมโยงหากัน ตามรูปแบบของผลงานที่ต้องการจะสื่อออกไปอย่างน่าประหลาดใจ แม้สถานที่จะเป็นภายในแกลเลอรีก็ตาม (HELLO!THAILAND, 2557)

ภาพที่ 7 Mats and Pillows and Vessels : พินรี สัณฑ์พิทักษ์

ที่มาภาพ : นิทรรศการ Mats and Pillows and Vessels,

เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน พ.ศ. 2567.

จาก <https://th.hellomagazine.com/celebrity/celebrity-news/arts-exhibition-by-pinnaree-thai-artist/>

นิทรรศการ Mats and Pillows and Vessels ของ พินรี สัณฑ์พิทักษ์ มีการใช้งานและรูปแบบผลงานงานที่คล้ายคลึงกับห้องนั่งเล่น ผสมผสานความพื้นบ้านด้วยรสนิยมของศิลปินเอง โดยจะเห็นฟังก์ชันการใช้งานแบบห้องนั่งเล่นได้ชัดเจนเลยคือ การปูเสื่อ หมอนอิง และหมอนขิดทรงสี่เหลี่ยมที่ทำงานงานนี้สร้างความสัมพันธ์แก่ผู้คนที่หลากหลาย ทางฐานะ ชนชาติ ด้วยทำให้พื้นที่แสดงงานเป็นเหมือนห้องนั่งเล่นแก่ผู้ชมไปโดยปริยาย ซึ่งเสื่อและหมอนเหล่านั้นก็เหมือนกับเฟอร์นิเจอร์ตกแต่งเสริมให้นิทรรศการเป็นพื้นที่สำหรับพักผ่อนมากยิ่งขึ้น จะไม่ใช่แค่การดูงานศิลปะเพียงอย่างเดียวแต่จะเหมือนกับการมานั่งเล่นในพื้นที่ที่ทุกคนสามารถแสดงออกเหมือนกับพื้นที่ในบ้านอย่างสบายกายและใจ ถ่ายทอดถึงความรู้สึกอบอุ่น

ลักษณะการจัดวางจะคล้ายคลึงกับการวางแปลนห้องนั่งเล่นแบบเน้นการสนทนา และมีการจัดผลงานไว้บนผนัง หรืออยู่ฝั่งตรงข้ามกับเสื่อ หมอนอิง ที่ผู้ชมกำลังนั่งสนทนากัน ได้ละลายตาจากคู่สนทนาไปเพลิดเพลินกับผลงาน 2 มิติบนฝาผนัง

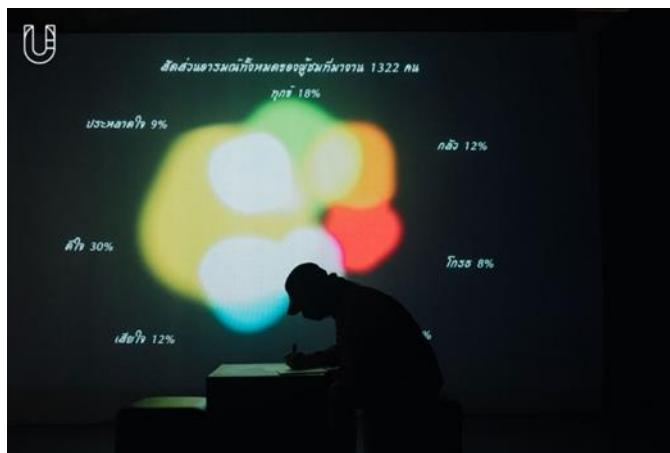
โทนสีโดยรวมในบรรยากาศของผลงานจะมีการติดตั้งไฟที่ผลงานเพื่อเน้นจุดสนใจที่เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดนิทรรศการ ส่วนพื้นที่บริเวณนั่งเล่นจะเป็นตัวเสริมให้กับพื้นที่ในงาน ซึ่งจะไม่ได้ใช้ไฟที่สว่างมากเพื่อให้เหมาะแก่การ มานั่งพูดคุย พักผ่อน ทำสมาธิ และเพื่อให้เวลาที่ผู้ชมเดินเข้ามารู้สึกเป็นพื้นที่ปลอดภัย ไม่กวนสายตา แยกความโดดเด่นจากงานศิลปะเป็นหลัก

Eyedropper Fill x สสส. CONNE(X)HOMECOMING: พาใจกลับบ้าน

นิทรรศการและศิลปะกลุ่มข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในข้างต้นด้านอิทธิพลของงานและแรงบันดาลใจที่เป็นกรณีศึกษามาสร้างสรรค์ผลงาน โดย Eyedropper Fill เป็นกลุ่มนักออกแบบสร้างสรรค์ในฐานะสตูดิโอที่เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประสบการณ์ ผ่านการใช้สื่อผสมผสานและเทคโนโลยี ผลงานมีความหลากหลายทั้งการทำหนังสือ สารคดี และที่โดดเด่นที่สุดคือการออกแบบอีเวนต์ นิทรรศการทั้งแบบออนไลน์หรือออฟไลน์ โดยจะจับประเด็นสังคมในปัจจุบัน และมีแนวคิดที่ว่าศิลปะสามารถช่วยอะไรใครได้บ้าง

หลังจากประสบความสำเร็จอย่างดีกับการจัดฉายสารคดีเรื่อง Mental-Verse จักรวาลใจ ในงาน Bangkok Design Week ตอนต้นปี และในครั้งนี้นักออกแบบรุ่นใหม่ได้จัดนิทรรศการ CONNE(X)HOMECOMING: พาใจกลับบ้าน เป็นอีกหนึ่งผลงานที่น่าสนใจของEyedropper Fill ซึ่งถูกจัดแสดงขึ้นที่ชั้น 2 ของ RIVER CITY BANGKOK โดยนำเสนอในรูปแบบ Interactive Art (ศิลปะที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกับผู้ชม) , การดูหนัง และเวิร์กช็อปเยียวยาใจ ที่เหมือนการจำลองงานให้เหมือน Spiritual Village หรือหมู่บ้านทางจิตวิญญาณที่เป็นพื้นที่ปลอดภัย ให้ทุกคนมาตรวจเช็คสุขภาพใจ ปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระ และกระโจนเข้าหาความสนุกในกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ชมได้หาเส้นทางกลับมาเชื่อมต่อ (reconnect) กับ “ธรรมชาติพื้นฐาน” หรือ “บ้าน” (home) ทางจิตใจที่เราเคยอาศัยพักพิงทั้ง 3 หลัง ได้แก่ บ้านหลังที่ 1 “อารามอารมณ์”: บ้าน = ความรับรู้ (feeling) และความรู้สึก (emotion) บ้านหลังที่ 2 “Mental-Verse (จักรวาลใจ) 2 ‘we do cry’”: บ้าน = ร่างกาย ครอบครัว และสังคม บ้านหลังที่ 3 “Workshop พาใจกลับบ้านทั้ง 5”: บ้าน = สิ่งที่เราทำ (action) และคนที่เรารู้จัก (relation) ด้วยสาเหตุสภาพแวดล้อมทางสังคมอันบีบคั้น ซับซ้อน และไม่แน่นอน เกิดสภาวะความเครียด กัดกร่อนมากยิ่งขึ้น ในปัจจุบัน เช่น social distancing จากโรคระบาด การสูญเสียคนรัก การเปลี่ยนวิถีทำงานใหม่ และการพึ่งพาเทคโนโลยี online แทน on-site ฯลฯ ได้ส่งผลให้มนุษย์ถูกตัดขาด (disconnected) ต้องพลัดพรากจาก “บ้าน” ไปไกลกว่าทุกขณะ (Flying Whale l วาฬมีปีก, 2565)

นิทรรศการศิลปะที่ชวนให้ผู้ชมหันมาใส่ใจและให้เวลากับเสียงกระตุกเตือนจากข้างในจิตใจของตัวเองที่กำลังเรียกร้องให้มีการเติมเต็มในระหว่างทางที่เรามัวแต่วิ่งไล่ตามความคาดหวังจากภายนอกเสียจนทำลายสมดุลในระดับที่ควรจะเป็น ผ่านกิจกรรม 6 ห้อง คือ สำรวจอารมณ์ กอด นอน บั่น ฟัง และสะท้อนอารมณ์ โดยจะเรียกห้องแรกและผู้ชมได้ก้าวเข้าไปจะเรียกว่า aramarom นั่นคือห้อง ‘สำรวจอารมณ์’ ในห้องนี้จะมีการแจกแบบสำรวจ Emotion Wheel หรือวงล้อความรู้สึก ซึ่งถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือจิตวิทยาที่ใช้ตรวจเช็คอารมณ์และความรู้สึกของเราในแต่ละวัน ซึ่งทีม Eyedropper Fill เชื่อว่านี่คือขั้นแรกในการกลับมาคอนเนกต์กับตัวเองได้ “ถ้าเราสามารถตั้งชื่อหรือนิยามสิ่งที่เรารู้สึกได้ เราก็สามารถทำให้มันเชื่องได้”

ภาพที่ 8 Eyedropper Fill x สสส. CONNE(X)HOMECOMING: พาใจกลับบ้าน
ที่มาภาพ : ‘พาใจกลับบ้าน’ กิจกรรมที่ชวนหยุดพักเพื่อเยียวยาผ่านหนัง เวิร์กช็อป และ
Interactive Art, เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน พ.ศ. 2567.

จาก <https://urbancreature.co/connex-homecoming/>

ห้องที่ 2 คือห้อง ‘กอด’ เป็นห้อง Reconnect จุดประสงค์ของห้องนี้คือ อยากชวนให้ทุกคนที่
อาจกังวล เครียด หรือรู้สึกงุ่นง่านได้กลับมาอยู่กับปัจจุบันอีกครั้ง โดยมีหลักยึดที่แข็งแรงคอยเป็นที่พัก
พิง พวกเขาจึงออกแบบเสารภายในห้องให้คล้ายต้นไม้ แต่กอดแล้วรู้สึกนุ่ม มีเสียงดนตรีบำบัดเพื่อเพิ่ม
ความจดจ่อ หลังจากที่อยู่กับตัวเองจนพอใจ ห้องนี้ก็ชวนให้เราหยิบชอล์กไปตอบคำถามบนกำแพง
เพื่อสะท้อนอารมณ์และความคิด เพื่อยืนยันว่าสิ่งที่เรากำลังรู้สึกอยู่นี้เป็นจริง

ห้องถัดมาใน aramarom จึงเป็น ห้องนอน แต่ห้องนอนห้องนี้ไม่ได้มีเตียงหรือหมอนแบบที่ผู้ชม
คุ้นเคย แต่จะเป็นบ่อน้ำกว้างที่มีลูกบอลนับพันอยู่ข้างใน ให้ลงไปนอนแช่อย่างไร้ความกังวล ตามคอน
เซปต์ของห้องที่ทีมตั้งไว้ว่า Relax เหตุผลว่าทำไมถึงต้องเป็นลูกบอล ทางทีมงานมีจุดประสงค์ที่ว่า
อยากจะหยิบยกความเป็นเด็กในตัวเราออกมา พาเรากลับไปหาตัวตนและความรู้สึกบางอย่างที่อาจ
ไม่ได้รู้สึกมานานแล้วอีกครั้ง อย่างห้องกอดก็คิดตั้งต้นจากการกอดพ่อแม่หรือผู้ดูแลเราในยามเด็ก
ส่วนห้องนอนก็มาจากบ้านบอลที่หลายคนเคยเล่นตอนเด็กเช่นกัน เชื่อว่าลูกบอลนุ่มๆ กับเสียงน้ำไหล
จะช่วยผ่อนคลายจิตใจและชวนให้เราคิดถึงความรู้สึกยามเด็กได้ดี

ภาพที่ 9 CONNE(X)HOMECOMING : พาใจกลับบ้าน(ห้องนอน)

ที่มาภาพ : ‘พาใจกลับบ้าน’ กิจกรรมที่ชวนหยุดพักเพื่อเยียวยาผ่านหนัง เวิร์กช็อป และ Interactive Art, เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน พ.ศ. 2567.

จาก <https://urbancreature.co/connext-homecoming/>

ต่อมาเป็นห้อง ‘ปิ่น’ หรือห้อง Release ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจาก Clay Therapy หรือการปั้นดินที่ในทางจิตวิทยาแล้วถือเป็นวิธีหนึ่งในการปลดปล่อยความโกรธและอารมณ์ด้านลบทั้งหลาย ห้องถัดไปคือ ห้อง ‘ฟัง’ หรือห้อง Recharge เมื่อมองเข้าไปจะพบกับบรรยากาศแสงสีแดงสลัว ซึ่งได้แรงบันดาลใจมาจากบรรยากาศของการฝังไฟ ห้องนี้จึงมีปิ่นแบ็กให้สัมผัสที่นุ่มเมื่อเราทิ้งตัวลงไป และจะได้ยินเรื่องเล่าของคนคนหนึ่งที่ตั้งขึ้นโดยอัตโนมัติ นอกจากจะได้ฝึกฟัง ฝึกบริหารความเห็นอกเห็นใจในตัวเอง การฟังเรื่องราวของคนแปลกหน้าที่ที่ตรงกับเรา ก็อาจจะทำให้ไม่รู้สึกละโดดเดี่ยวจนเกินไป นอกจากเรื่องเล่า ปิ่นแบ็กยังมีเสียงเพลงปลอบประโลมใจจากวง Youth Brush แทรกเป็นระยะให้ได้ผ่อนคลาย

ภาพที่ 10 CONNE(X)HOMECOMING : พาใจกลับบ้าน(ห้องสะท้อนอารมณ์)
ที่มาภาพ : ‘พาใจกลับบ้าน’ กิจกรรมที่ชวนหยุดพักเพื่อเยียวยาผ่านหนัง เวิร์กช็อป และ Interactive Art, เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน พ.ศ. 2567. จาก <https://urbancreature.co/connex-homecoming/>

เดินทางมาถึงห้องสุดท้าย นั่นคือห้อง ‘สะท้อนอารมณ์’ หรือ Reflect ห้องนี้จะแจกสติ๊กเกอร์วงกลมให้เราหนึ่งแผ่น เพื่อให้เราตอบคำถามบนกำแพงด้วยสติ๊กเกอร์ที่ให้ ตามคำตอบที่แบ่งเป็นช่องๆ คำถามมีทั้ง ‘อะไรคือสัมภาระที่มองไม่เห็น ที่เรารู้สึกว่าถือมาอยู่ตลอด’ ซึ่งมีคำตอบให้เลือกติดมากมาย เช่น ความคาดหวังของตัวเอง ความสบายใจของพ่อแม่ การโดนกดขี่ ฯลฯ หรือคำถามสำคัญอย่าง ‘ใครหรืออะไรที่คิดว่าจะช่วยแบ่งเบาสิ่งที่เรากำลังถืออยู่ได้’ ซึ่งคำตอบมีทั้งตัวเอง ครอบครัว นักจิตวิทยา รัฐบาล และอีกมากมาย

ภาพที่ 11 CONNE(X)HOMECOMING : พาใจกลับบ้าน(ห้องสะท้อนกอด)

ที่มาภาพ : ‘พาใจกลับบ้าน’ กิจกรรมที่ชวนหยุดพักเพื่อเยียวยาผ่านหนัง เวิร์กช็อป และ Interactive Art, เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2567. จาก <https://urbancreature.co/connexthomecoming/>

และอีกหนึ่งกิจกรรมสำคัญ คือ Mental-Verse จักรวาลใจ 2 “we do cry” ภาคต่อจากภาคแรกที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ในขณะที่หนังภาคก่อนตั้งใจจะสร้างความเข้าใจด้านสุขภาพจิตใจผ่านชีวิตและเรื่องราวของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า 7 คน ในภาคนี้ก็เน้นพูดเรื่องความเป็นชายและปิตาธิปไตย ผ่านเทปสัมภาษณ์ 4 ผู้คนที่มีความหลากหลายทางเพศและอายุ แต่ต่างมีจุดร่วมคือโดนกดทับมาเหมือนกัน (พัฒนา คำชาย, 2565)

ภาพที่ 12 Mental-Verse จักรวาลใจ 2 “we do cry”

ที่มาภาพ : ‘พาใจกลับบ้าน’ กิจกรรมที่ชวนหยุดพักเพื่อเยียวยาผ่านหนัง เวิร์กช็อป และ Interactive Art, เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน พ.ศ. 2567. จาก <https://urbancreature.co/connexthomecoming/>

จากนิทรรศการในครั้งนี้จะเห็นได้ว่า กลุ่มศิลปินต้องการออกแบบให้ผู้ชมสามารถรับรู้ถึงความรู้สึกที่หลากหลาย ๆ ทั้งการเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น อบอุ่น และความสนุกสนาน ดังนั้นจึงสร้างพื้นที่ให้แก่อารมณ์เหล่านั้นเป็นพื้นที่เฉพาะ ในลักษณะของการแบ่งกิจกรรมตามห้องซึ่งสามารถเปรียบเทียบการทำงานเสมือนบ้าน 1 หลังที่จะมีบ้านที่ใช้สอยที่แตกต่างกัน ซึ่งคล้ายคลึงกับการออกแบบห้องในลักษณะที่อ้างอิงพฤติกรรมผู้ชมในปัจจุบันเป็นหลัก เช่น ห้องที่สามารถนั่งเล่น เน้นการพักผ่อนก็จะใช้วัสดุที่มีความนุ่มสบาย โทน สี แสงไฟคุมโทนให้อยู่บรรยากาศไม่รบกวนตา แสงสลัว ไม่สว่างมากจนเกินไป เหมาะแก่การพักผ่อนโดยเฉพาะ เช่น ห้องกอด ห้องนอน และห้องฟัง

ในส่วนของห้องปั้น นั้นมีลักษณะเหมือนห้องนั่งเล่นที่เน้นการทำกิจกรรมร่วมกันของผู้คน โดยจะมีพื้นที่ตรงกลางเป็นจุดเชื่อมโยง และหันหน้าเข้าหากันเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับงานและผู้ชมที่ได้มาเยือน ซึ่งรูปแบบการทำงานจะตอบสนองต่อความต้องการที่อาจจะไม่ได้เน้นความผ่อนคลาย

จากการวิเคราะห์รูปแบบงานศิลปะทั้ง 3 ผลงาน 3 ศิลปิน พบว่า ศิลปะสามารถสร้างความผ่อนคลายให้กับผู้ชมได้ด้วยประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ภายในงานศิลปะ องค์ประกอบต่าง ๆ ทำให้สามารถสร้างอารมณ์ร่วมด้วยได้ เช่น เส้น สี แสง บรรยากาศพื้นที่ เสียง สัมผัสต่าง ๆ ล้วนแต่มีความสำคัญในการทำให้เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมได้อย่างลึกซึ้ง และประสบการณ์ร่วมจากสถานที่ในชีวิตประจำวันที่เราอาศัยอยู่ หรือเคยอาศัย มีอิทธิพลอย่างมากในการสร้างพื้นที่ในงานศิลปะ อาจจะแอบแฝงอยู่เล็กน้อย หรือมาก ขึ้นอยู่กับการออกแบบของศิลปิน ซึ่งพื้นที่ สิ่งของในชีวิตประจำวันที่เราเห็นโดยทั่วไป เมื่อนำมาแสดงออกทางพื้นที่ศิลปะแล้ว ทำให้เข้าถึงผู้คนได้ง่ายมากยิ่งขึ้น เพราะทั้งผู้ชมและผู้สร้างสรรค์นั้นมีประสบการณ์ร่วมกัน

บทที่ 3

แนวความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานศิลปะชุด “บันทึกจากท้องฟ้า” ถูกสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อค้นหาวิธีการบำบัดจิตใจของตนเอง รวมถึงไปถึงสามารถเผยแพร่ให้กับผู้อื่นได้ในด้านการสร้างสุนทรียภาพทางจิตใจ และตอบสนองต่อเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ว่า อยากจะทำงานศิลปะให้เป็นพื้นที่ความผ่อนคลาย สบายใจแก่ผู้คนที่เข้ามาเยี่ยมเยือน ณ พื้นที่แห่งนี้ ให้งานศิลปะได้ให้ประโยชน์แก่คนดูไม่มากนักน้อย ด้วยปัญหาทางสังคมในปัจจุบัน เราจะพบอัตราความเครียด ล่ามไม่ถึงเป็นโรคซึมเศร้า วิตกกังวล หรือร้ายแรงสุดคือปัญหาการฆ่าตัวตาย ที่มีความเสี่ยงสูงเป็นอย่างมาก ซึ่งกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะเสริมสร้างความจรรโลงให้กับจิตใจมีความหลายหลายเป็นอย่างมากในปัจจุบัน เช่น การออกกำลังกาย ดูหนัง ฟังเพลง หรือแม้กระทั่งกระบวนการศิลปะ ที่จะเรียกกันว่า ศิลปะบำบัด เป็นการนำสื่อทางศิลปะกับจิตวิทยา มาผสมผสานให้เกิดกิจกรรมเพื่อตอบสนองกับผู้ป่วยที่มีปัญหาทางจิตใจ ผู้สร้างสรรค์จึงอยากจะทำผลงานให้เป็นพื้นที่เล็ก ๆ หลบหลีกจากปัญหาความวุ่นวายทางสังคม ให้ได้ปล่อยกาย และพักใจไปกับผลงานชุดนี้ที่สร้างสรรค์ขึ้น

ขั้นตอนการประมวลความคิด

เมื่อเราเกิดสภาวะความเครียดขึ้น เราจะมีพฤติกรรมที่แสดงออก เพื่อที่จะระบายหรือคลายความกังวลนั้นลง ปรับให้จิตใจไปในทางที่ดี เมื่อมีสุขภาพใจที่ดีสุขภาพการเราก็จะดีตามไปด้วย เพราะฉะนั้นสองสิ่งนี้จึงต้องมีความสมดุลกัน จากการสังเกตพฤติกรรมตัวเอง ในทุก ๆ ครั้งที่ตกอยู่ในภาวะเหล่านี้ ผู้สร้างสรรค์มักจะพาตนเองไปอยู่ในพื้นที่ที่มีความสงบ เป็นพื้นที่บริเวณกว้าง และการเข้าหาธรรมชาติ จากการสร้างสรรค์งานที่ผ่านมาได้ทดลองการสร้างผลงานศิลปะ ไม่ว่าจะเป็งาน 2 มิติ 3 มิติ ศิลปะการจัดวาง(Installation Art) สื่อผสม การนำงานของตนเองมาสร้างเป็นรูปทรงที่สามารถใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน เช่น หมอน ผ้าห่ม เบาะรองนั่ง มาถึงแสงกับพื้นที่ที่สามารถสร้างความผ่อนคลาย ซึ่งผลลัพธ์ในชิ้นงานที่ออกมาดีที่สุดคืองานที่สามารถใช้งานได้จริง ให้ผู้คนสามารถเข้ามาเล่นกับงานเราได้อย่างอิสระทั้งนั่ง หรือนอน เป็นการตอบสนองระหว่างงานกับผู้คนได้เป็นอย่างดี ด้วยลักษณะรูปทรงที่เข้าถึงง่าย เป็นอิสระ ปรับเปลี่ยนทิศทางการที่ให้ผู้ชมได้สนุกกับการเล่นวัตถุต่าง ๆ ในพื้นที่พร้อมยังผ่อนคลายไปในบรรยากาศที่ถูกสร้างขึ้นเสมือนการจำลองห้องนั่งเล่นในรูปแบบของงานศิลปะ และการทดลองก่อนที่จะเกิดการสร้างสรรค์เป็นชุดผลงานในปัจจุบันคือการทดลองแสงกับพื้นที่ที่สามารถสร้างความผ่อนคลาย ผลลัพธ์คือเกิดความผ่อนคลายภายในงานด้วยแสงที่เป็นตัวทำหน้าที่กับการสร้างงานศิลปะ และยังเป็นปัจจัยที่ทำให้มีผลทาง

ความรู้สึก แต่ด้วยขนาดของพื้นที่และกำลังแสงไม่มากพอจึงสร้างผลลัพธ์ให้ผ่อนคลายในพื้นที่ใหญ่ไม่เพียงพอ จึงกลับมาสู่แนวคิดเบื้องต้นที่อยากจะทำพื้นที่ในรูปแบบนี้อยู่และกำหนดเนื้อหาให้ใกล้ตัวเรามากยิ่งขึ้น โดยหยิบท้องฟ้าที่เราเห็นกันทุก ๆ วันมาเปลี่ยนให้เป็นมุมมองท้องฟ้าในแบบของเรา

หลังจากสังเกตพฤติกรรมตนเองที่แสดงออกเมื่อผลกระทบจากความกังวลและเครียดขึ้น จากการสืบค้นข้อมูลพบว่าท้องฟ้า สามารถช่วยบำบัดจิตใจภายในของเราได้ซึ่งการมองของแต่ละคนจะตีความหมายต่างกันออกไป ตั้งตัวผู้สร้างสรรค์นั้นตีความว่าท้องฟ้าที่เปรียบเสมือนพื้นที่ของความสบายใจ ให้เราได้คลายอารมณ์ต่าง ๆ ออก เหมือนเราก็บ้างพูดคุยอยู่กับเพื่อนอีกคนหนึ่ง เป็นอีกพื้นที่ที่ทำให้จิตใจเราสงบขึ้นได้ จึงอยากจะถ่ายทอดมุมมองของความรู้สึกเหล่านี้ผ่านกระบวนการศิลปะในรูปแบบการบันทึกที่ไม่ใช่แค่ การบันทึกผ่านกล้องถ่ายรูปหรือโทรศัพท์ แต่สร้างวิธีการบันทึกในรูปแบบใหม่ของผู้สร้างสรรค์ที่ได้คิดค้นขึ้น ด้วยพื้นเดิมขึ้นชอบการเขียนเส้นและการปักลายลงบนผ้าต่าง ๆ อยุ่จะนำกระบวนการเหล่านี้เข้าไปในรูปแบบการบันทึก ถ่ายทอดท้องฟ้าผ่านสีจากการย้อม และลวดลายการใช้เส้นให้เกิดรูปร่าง รูปทรงลักษณะของท้องฟ้า โดยหยิบยืมบรรยากาศสีลักษณะการเคลื่อนไหว รูปทรงของมวลเมฆในแต่ละเวลาที่มีความแตกต่าง ๆ กัน นำเสนอสิ่งมหัศจรรย์จากธรรมชาติที่มอบให้มาอยู่ในผลงานชุดนี้

ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์

เส้น (Line) เส้นภายในงานเกิดจากการปักลายด้วยไหมหรือไหมพรม และการย้อมผ้าด้วยวิธีการมัดย้อม โดยจะแบ่งออกเป็นวิธีทำลวดลาย 3 เทคนิค ได้แก่ การย้อมแบบแบบอาราชิ(Arashii) หรือการพันแกน โดนจะนำเชือกหรือไม้ทรงกระบอก 1 อัน มาพันผ้าทับกันไปเรื่อย ๆ แล้วรูดผ้าเข้าหาตรงกลาง ลวดลายที่ออกมาจะมีลักษณะเป็นเกล็ด ๆ ให้ความรู้สึกเหมือนฝนตก การย้อมแบบคุโม (Kumo) หรือการบิดเกลียวและการรัด จะใช้หนึ่งยางรัดให้เป็นก้อนกลม ๆ ตรงกลาง มัดหลาย ๆ จุดบนผ้า ลวดลายที่ออกมาจะเป็นลักษณะวงกลม ลายจะเกิดขึ้นตามที่รัดหนึ่งยาง การย้อมแบบชิโบริ (Shibori) หรือการหนีบผ้า และการสอยผ้า โดยจะใช้เส้นด้ายหรือไหม มาเย็บด้วยวิธีการเนาผ้าในช่องไฟเท่า ๆ กัน มัดหัวและท้ายจากนั้นรูดเข้าหาตรงกลาง เมื่อแกะผ้าออกมาก็จะปรากฏลายที่เราเย็บตาม วิธีการนี้เราสามารถสร้างสรรค์ลวดลายได้ตามกำหนด และการหนีบก็จะนำวัสดุที่มีความทึบ เช่น ไม้ไผ่ หรือเป็นพิมพ์รูปต่าง ๆ มาทับกับผ้าและหนีบไว้ ลวดลายที่ออกมาจะออกมาจากการที่เราหนีบ และการสร้างเส้นอีกหนึ่งรูปแบบจากสีย้อมผ้าคือการหยดสี จะได้ลวดลายออกมาเป็นเส้น ให้ความรู้สึกเหมือนฝนกำลังตกเช่นกัน

ภาพที่ 13 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นเส้น (Line)

ภาพที่ 14 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นเส้น (Line)

สี(Color) สีภายในงานเกิดจากการย้อมผ้าเป็นหลักโดยจะอิงจากสีที่เกิดจากท้องฟ้าตามธรรมชาติในหลาย ๆ เวลา เพื่อคงความเป็นท้องฟ้าของจริง และความอ่อนคลาย เช่น ท้องฟ้าในตอนเช้าจะมีสีฟ้า มวลของก้อนเมฆไม่มาก ก็จะใช้สีฟ้าที่ไม่เข้ม มีความสดใส เสริมความอบอุ่นด้วยการเขียนหรือปักเป็นลายเส้นเมฆสีเหลืองนวล ขาวครีม ถ้าเป็นท้องฟ้าในตอนเย็นจะเป็นสีม่วง ฟ้ามราวม ไล่สีกันจนไปถึงส้ม ชมพู

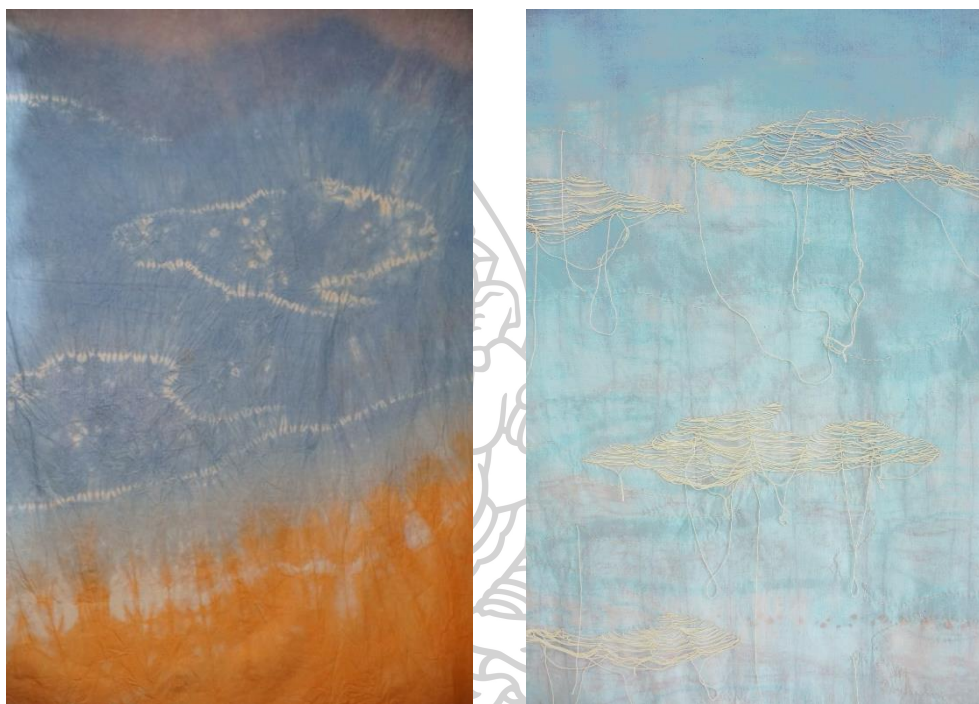
ภาพที่ 15 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นสี (Color)

น้ำหนัก(Value) น้ำหนักภายในงานเกิดจากการทับกันของชั้นสี และการสร้างมวลของไหมพรมที่ปักลงไปเพื่อเน้นรูปทรงให้มีมิติมากยิ่งขึ้น แต่จะไม่ใช้น้ำหนักเข้มสุดเพื่อคงความสบายตาในการมองผ่านเข้ามาในงาน ซึ่งค่าน้ำหนัก จะมีขาว กลาง เทาอ่อน จนไปถึงเทาเข้ม รวมไปถึงน้ำหนักจากลักษณะผ้าที่มีความแตกต่างกัน ทั้งความโปร่งและความทึบ ที่จะไล่น้ำหนักกันไปตามแต่ละเวลาสว่างไปจนถึงเข้ม

ภาพที่ 16 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นน้ำหนัก (Value)

รูปร่าง รูปทรง(Shape & Form) รูปร่าง รูปทรงภายในงานเกิดจากการสร้างมวลด้วยลวดลายจากสีย้อมผ้าที่แสดงออกมา มีความฟู ความเบลอ ทำให้เกิดเป็นรูปร่าง รูปทรงโดยที่ไม่ตั้งใจขึ้น เหมือนเอกลักษณ์ของท้องฟ้า ก้อนเมฆที่รูปทรงไม่ตายตัว และการปกคลุมทั้งจากไหมพรมหรือการย้อมแบบซิโบริขึ้นมาให้เป็นรูปร่างของก้อนเมฆ หรือสร้างบรรยากาศของฟ้าเช่นกัน

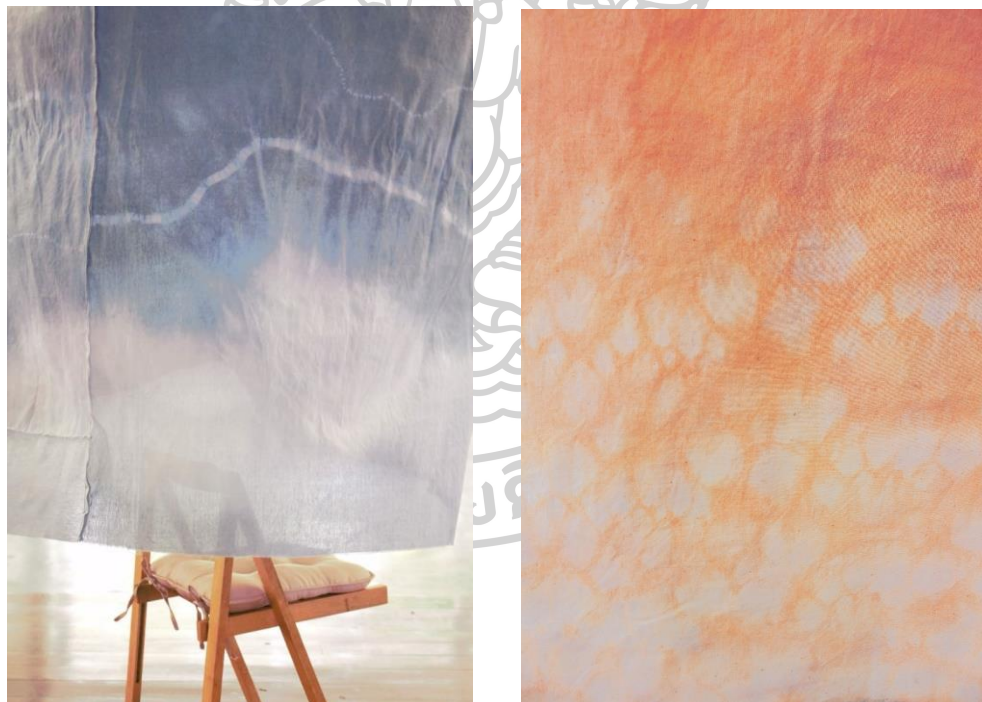

ภาพที่ 17 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นรูปร่างและรูปทรง (Shape & Form)

พื้นผิว(Texture) พื้นผิวภายในงานเกิดจากการไหลของสี ซึ่งลักษณะพื้นผิวจะให้ความรู้สึกเหมือนฝนตก แต่ถ้าพื้นผิวที่มีความฟูจากการย้อม ก็จะทำให้รู้สึกโปร่ง เบาสบาย พื้นผิวที่ได้จากการปกคลุมด้วยไหมพรมจะให้ความรู้สึกถึงการสัมผัสที่นุ่มและอบอุ่น และพื้นผิวจากวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานเป็นหลักคือ ผ้า ทั้งผ้าดิบ ผ้าขาวบาง ผ้าโปร่ง

ภาพที่ 18 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นผิว (Texture)

ภาพที่ 19 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นผิว (Texture)

พื้นที่ว่าง(Space) พื้นที่ว่างแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. พื้นที่ภายในงานที่สร้างสรรค์ด้วยกระบวนการทางจิตรกรรม ด้วยเทคนิคการย้อมสี ที่มีการผสมผสานเข้าหากันทำให้เกิดช่องว่างระหว่างชั้นสี และลวดลาย แบ่งจังหวะที่พอดี ไม่อึดอัด มีอากาศของบรรยากาศเสมือนท้องฟ้าจริง ๆ รวมไปถึงพื้นที่ระหว่างการปักลายด้วยไหมพรม ทำให้รู้สึกถึงความเคลื่อนไหว

ภาพที่ 20 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นที่ว่าง (Space)

2. พื้นที่การจัดวางผลงานแต่ละชิ้นซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือพื้นที่การมองงานแบบ 3 มิติ ซึ่งเป็นผลงานหลัก จะมีลักษณะการแหงนมอง ทำให้เหมือนการมองท้องฟ้าของจริง ซึ่งจะต้องมีพื้นที่ความห่างจากผู้ชมประมาณ 2 เมตร เหนือหัว เพื่อสร้างความรู้สึกโปร่ง โล่ง สบาย ไม่ทำให้ให้ผู้ชมที่อยู่ภายในพื้นที่งานแต่ละชิ้นอึดอัด ในส่วนรูปแบบที่ 2 เป็นการสร้างพื้นที่การรับรู้เพื่อไปส่งเสริมผลงานชิ้นหลัก คืองานรูปแบบ 2 มิติ ที่จะถูกจัดให้มีพื้นที่ที่อยู่ในระดับสายตาเสมือนเป็นจุดพักสายตาจากแหงนมองนาน ๆ ทำให้ผู้ชมสามารถรับรู้ถึงการสร้างพื้นที่ที่ข้าพเจ้าต้องการจะนำเสนอได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ภาพที่ 21 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นที่ว่าง (Space)

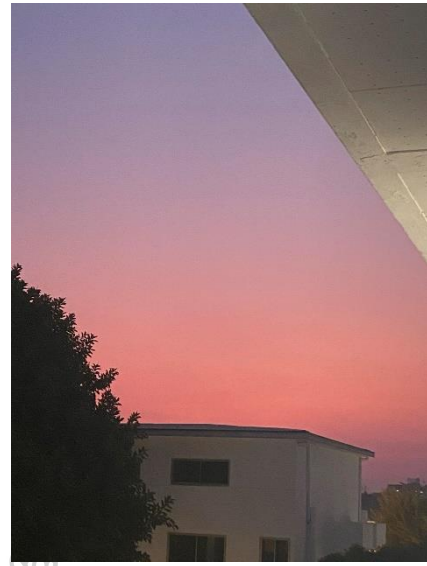
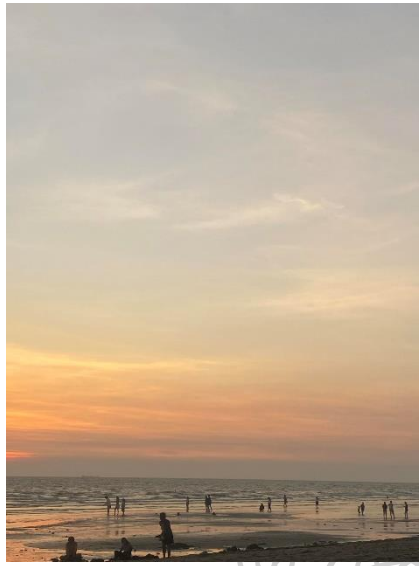

ภาพที่ 22 รายละเอียดผลงานแสดงให้เห็นพื้นที่ว่าง (Space)

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

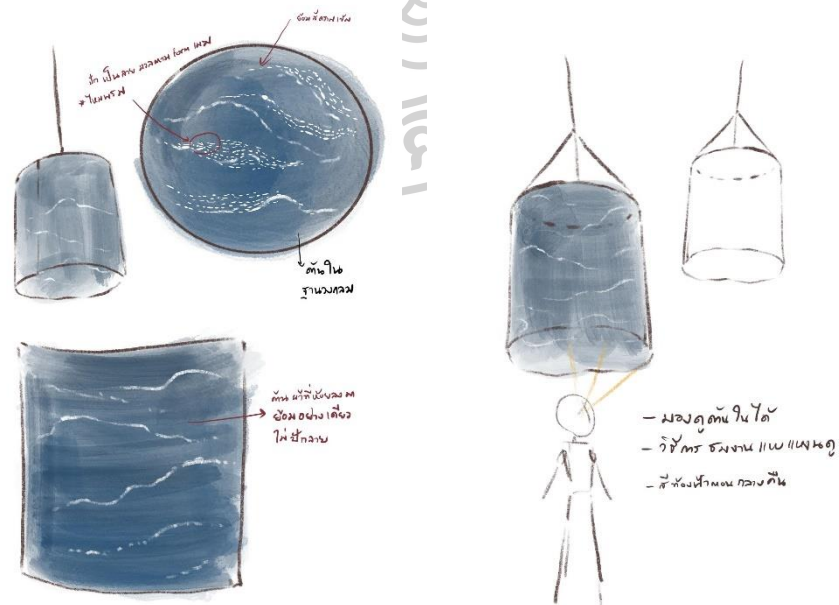
ขั้นตอนการทำแบบร่าง

จากการค้นหาวารบรวมข้อมูล ที่มาและแรงบันดาลใจที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น นำไปสู่การวิเคราะห์ประมวลข้อมูลเพื่อจัดทำแบบร่างผลงานในเบื้องต้น โดยการถ่ายภาพตามสถานที่จริง อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับลักษณะของท้องฟ้า บรรยากาศ ปรัชญาการณธรรมชาติที่แตกต่างกัน ศึกษารูปแบบผลงานศิลปะที่ในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) และรูปแบบการทำงานของห้องนั่งเล่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบระหว่างงานศิลปะกับการทำงานของห้องนั่งเล่น ว่ามีความเชื่อมโยง สามารถสร้างพื้นที่ความผ่อนคลาย เข้าถึงผู้ชมหรือผู้คนที่มาใช้พื้นที่ได้อย่างไรบ้าง นำไปเป็นแรงบันดาลใจให้สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักของการสร้างสรรค์คือ การสร้างพื้นที่ศิลปะให้เกิดประโยชน์ที่ไม่ใช่แค่ตนเองแต่ยังสามารถส่งต่อแก่คนอื่นให้เกิดประโยชน์ด้วยเช่นกัน จึงอยากจะทำพื้นที่ความผ่อนคลายภายในงานศิลปะ ซึ่งแบบร่างผลงานแต่ละชิ้น จะเริ่มจากการถ่ายภาพของท้องฟ้าที่ต้องการจะนำมาสร้างสรรค์ไว้ และสร้างเค้าโครงภาพร่างผลงานคร่าว ๆ ประกอบกับการเขียนรายละเอียดการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ การจัดวาง การติดตั้ง พื้นที่บริบทโดยรอบ องค์ประกอบโทนสี มุมมองที่ใช้ในการถ่ายภูวนำเสนอ สิ่งที่ใช้ประกอบการถ่าย การเข้าถึงความรู้สึกที่มีความผ่อนคลายภายในงาน การสัมผัส ปฏิสัมพันธ์ระหว่างงานให้สามารถสื่อไปถึงผู้ชม

ภาพที่ 23 ตัวอย่างภาพถ่ายท้องฟ้าจากสถานที่จริง
ที่มาภาพ : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างารรค์

หลังจากจัดทำแบบร่างเรียบร้อยแล้ว จึงทำการทดลองกับผ้าฝ้าย ผ้าดิบที่มีความหนาของการทอไม่เท่ากัน นำมาย้อมสี ดูปฏิกิริยาหลังจากการย้อม ถึงความโปร่ง ทึบของผ้า ว่าผ้าลักษณะไหนมีความพลิ้ว แข็ง นุ่ม แตกต่างกันมากหรือน้อย เพื่อนำมาเป็นโครงสร้างหลักของผลงานและให้เข้าถึงจุดประสงค์ คือความอ่อนคลาย โปร่ง เบาสบาย

ภาพที่ 24 ภาพร่าง (Sketch) ของผลงานชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

ภาพที่ 25 ภาพร่าง (Sketch) การติดตั้งผลงานชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

ภาพที่ 26 ภาพร่าง (Sketch) การติดตั้งผลงานชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ มีดังนี้

1. ผ้าฝ้าย (Cotton) ผ้าฝ้ายจะมีการทอแบบ 2 แบบคือ ทอเครื่อง(ผ้าฝ้ายทอจากโรงงาน) เป็นผ้าฝ้ายผสม เนื้อหยาบ เนื้อแน่น ราคาถูกกว่าผ้าฝ้ายทอมือ ความละเอียดจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับต้นทุนในการผลิตจากโรงงาน ส่วนผ้าฝ้ายทอมือจะต่างจากทอเครื่องตรงที่ใช้มือในการผลิต ชนิดของผ้าทอมือหลายชนิดขึ้นอยู่กับช่าง หรือนิยมนำไปทำเสื่อผ้า ผ้าฝ้ายทั้ง 2 ชนิดมีเนื้อสัมผัสที่นุ่ม เบาสบาย

ดูดซับน้ำ รีดง่าย ระบายอากาศได้ดี จึงเลือกนำมาเป็นวัสดุรองรับในการ
สร้างสรรค์ผลงานโดยเลือกใช้ผ้าฝ้ายทอจากโรงงาน เพราะหาง่ายตามท้องตลาด
และราคาถูกกว่าผ้าฝ้ายทอมือ

2. ผ้าดิบ (Calico) เป็นผ้าที่ยังไม่ผ่านกระบวนการฟอก มีสีขาวอมเหลือง มีเนื้อ
สัมผัสที่แข็ง ยืดหยุ่น สากเล็กน้อย ไม่ลื่น ระบายความร้อนได้ดี คงทนต่อ
แสงแดด ดูดซับน้ำได้กำลังดี นิยมนำไปใช้ทำเป็นผ้าปูโต๊ะ ผ้าคลุมโต๊ะ ซึ่ง
หาได้ตามท้องตลาด โดยผ้าดิบที่เลือกใช้จะเป็น ผ้าดิบลายสอ มีลักษณะเด่น
คือลวดลายการทอคล้ายลูกฟูก แต่มีลักษณะเป็นเส้นทแยง ในการทอผ้าลาย
สออาจทอจากเส้นใยฝ้าย ลินิน ไหม หรือเส้นใยสังเคราะห์ก็ได้ ส่วนความหนา
บางของผ้าซึ่งเราวัดจากน้ำหนักผ้านั้น เกิดจากขนาดหรือจำนวนของเส้นด้ายที่
ใช้ทอ ผ้าตาข่าย เป็นผ้าบางคล้ายผ้ามุ้ง มองเห็นเป็นตาข่ายถี่ มีความทนทาน
ไม่บางจนขาดได้ง่าย คล้ายผ้าสาธู และผ้าดิบลายขัดธรรมดา เป็นผ้าจะหนากว่า
ผ้าตาข่าย ผ้าจะเนื้อที่บกว่า
3. ผ้าไหมแก้ว หรือผ้าแก้ว เป็นผ้าไหมโพลีเอสเตอร์ โดยเส้นใยที่ผลิตขึ้นจะมี
คุณสมบัติคล้ายไหม ลักษณะเป็นเส้นใยยาวนุ่ม เงามัน ผ้ามีความเบาบาง โปร่ง
ดูดความชื้นได้น้อย จัดทรงง่ายและยับยาก
4. สีย้อมผ้าแบบเย็น เป็นสีย้อมผ้าชนิดแบบรีแอคทีฟ (Reactive Dye stuff) ซึ่ง
นิยมใช้ในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ถูกพัฒนามาจากสีไดเรกซ์ (Direct Dye stuff)
ใช้สำหรับย้อมผ้าเส้นใยธรรมชาติโดยเฉพาะหรือวัสดุจากธรรมชาติ ได้แก่ ผ้า
ฝ้าย กระจาดซา มีความติดทนนาน สีไม่ตก มีความสด(ความสดของสีขึ้นอยู่กับ
ปริมาณการใส่ผงสีกับปริมาณน้ำที่นำมาเจือจาง) ไม่มีกลิ่นฉุน ไม่ทำลายเส้นใย
ผ้าและไม่ทำให้ผ้าแข็งกระด้างจากการย้อม เป็นสีที่ไม่เป็นพิษ ปลอดภัยแก่ผู้ใช้
และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังสะดวกต่อการใช้งานด้วยวิธีการย้อมในน้ำอุ่นและล้าง
ออกด้วยน้ำสะอาด หรือเรียกว่า การย้อมแบบเย็น ผสมกับเกลือแกงเพื่อการดูด
ซับสีที่ดีและยังสามารถเพิ่มความสดของสี
5. เกลือแกง มีลักษณะเป็นผลึกขาว ละลายในน้ำได้ดี มีรสชาติเค็ม เป็นสารที่
เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ การนำไปประกอบ
อาหาร หนอมอาหาร หรือนำไปใช้ในอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น การย้อม
ฟอกผ้า เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์กระจาดซา ยาฆ่าแมลง ที่นำมาเป็นส่วนผสมในการ
ย้อมผ้าฝ้าย เพราะเกลือแกงสามารถทำให้สีเข้าใกล้เส้นใยผ้าเพื่อช่วยในการดูด
ซับสี เพิ่มการติดทนมากขึ้นและยังทำให้สีดูสด

6. ไม้ไอศกรีม เป็นวัสดุที่พบได้ง่ายตามท้องตลาด มักนิยมนำไปใช้ในงานประดิษฐ์ผิวเรียบ มีหลากหลายขนาด ทนทานและยืดหยุ่นต่อน้ำกับความร้อนได้เป็นอย่างดี เก็บรักษาทำความสะอาดได้ง่าย นำมาหนีบผ้าเพื่อสร้างลวดลาย
7. หนัวยางรัดแกง มีความคงทนต่อความร้อน และยืดหยุ่นได้สูง ราคาไม่สูงและสามารถหาซื้อได้ตามท้องตลาด ซึ่งได้นำมามัดกับผ้าและมัดไม้ไอศกรีมเพื่อสร้างลวดลายให้กับผ้าที่ใช้ย้อมสี
8. ไหมพรหมและด้ายสี ไหมมี 2 ชนิด คือจากไหมธรรมชาติที่ผลิตจากพืชและสัตว์ กับไหมสังเคราะห์ ที่นำมาสร้างผลงานจะเป็นไหมที่เรียกว่า ไหมคัดตอน (Cotton) มีลักษณะอ่อนนุ่ม ระบายอากาศได้ดี เหมาะสำหรับสภาพอากาศประเทศไทย จะไม่ค่อยยืดหยุ่น แต่มีความแข็งแรงทนทานต่อการใช้งาน สามารถซักทำความสะอาดได้ มีหลายหลายสี จึงนำมาสร้างพื้นผิวและเส้นที่เป็นรูปร่างของก่อนเมฆภายในงาน ทั้งลวดลายจากการปักและการย้อมสีจากการเย็บเนาด้วยไหมพรหม ส่วนด้ายจะใช้ ด้ายสีขาวเป็นส่วนใหญ่เพื่อความเรียบเนียนของรอยเย็บ นำมาเย็บตะเข็บ รอยต่อของผ้า แต่จะมีสีฟ้า สีครีมแทรกเข้ามาบ้าง ขึ้นอยู่กับสีของผ้าเป็นหลัก
9. กรรไกรสำหรับตัดผ้า ใช้สำหรับตัดผ้า ตัดด้ายและไหมพรหม กรรไกรสำหรับตัดผ้าควรจะใช้เป็นกรรไกรเฉพาะ ไม่ควรนำไปตัดรวมกับวัสดุอื่น เพราะจะเสียความคมของกรรไกรได้โดยง่าย และอาจจะทำให้ผ้าเกิดการเปื้อนจากรอยบนกรรไกรได้
10. เข็มเย็บผ้า เข็มสำหรับปักไหม และจักรเย็บผ้า นำมาเย็บผ้าให้ต่อกันเพื่อความรวดเร็วและสะดวกจะใช้เป็นจักรเย็บผ้า) เก็บตะเข็บระหว่างรอยผ้าหรือชายผ้า จะใช้เข็มเบอร์ 10 และ 12 สำหรับเย็บด้ายเส้นเล็ก เย็บย้าเพื่อความคงทน เก็บรายละเอียดขอบ ตะเข็บงาน รวดเร็วมากขึ้น เบอร์ 3 และ 6 สำหรับเย็บไหมพรหมเพื่อสร้างลวดลาย และการเย็บเนาก่อนไปย้อมสี ซึ่งจะใช้เบอร์ 6 ให้ลวดลายได้เห็นชัดเจน
11. เตารีดผ้า ใช้สำหรับรีดผ้าให้เข้ารูป และเรียบหลังจากเกิดรอยยับจากการย้อม ซึ่งจะใช้ไฟกลางสำหรับรีดผ้าฝ้ายหรือผ้าดิบเพื่อลดการเกิดรอยไหม้ และให้ความร้อนกระจายเท่า ๆ กัน
12. ใส้ไม้ไผ่ มีความเหนียว ทนทาน น้ำหนักเบา มีความยืดหยุ่น สามารถโค้งงอเป็นวงกลมได้ ใช้ในส่วนของการทำโครงไม้สำหรับชิงช้า

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริง

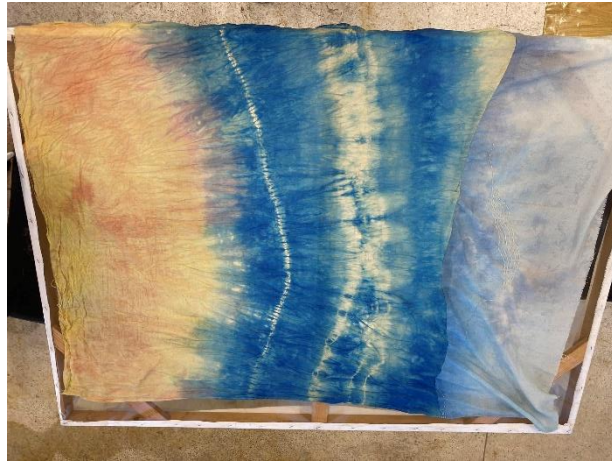
การสร้างสรรค์ผลงานชุด “บันทึกจากท้องฟ้า” เป็นผลงานในรูปแบบจิตรกรรมที่มีลักษณะการจัดวางกับพื้นที่โดยใช้ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของท้องฟ้าเป็นตัวถ่ายทอด เพื่อให้ผู้ชมได้เข้าถึงผลงานทางด้านการสัมผัสและอารมณ์ความรู้สึก มอบความผ่อนคลายให้กับผู้ชมเมื่อเข้ามาอยู่ภายในพื้นที่ของผลงาน โดยนำลักษณะทางกายภาพของท้องฟ้าในแต่ละช่วงเวลา หรือความแตกต่างของฤดูกาล มวลเมฆ มาแปรเปลี่ยนเป็นสี และเส้น ด้วยเทคนิคสื่อผสมระหว่างลวดลาย สีที่เกิดจากการย้อมผ้าและการปักลายจากไหมพรมตามรูปทรงของก้อนเมฆ ที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญของผลงาน เสมือนการบันทึกช่วงเวลาที่หลากหลายของท้องฟ้า ให้อยู่ภายในพื้นที่ของผลงานชุดนี้ ซึ่งจะอธิบายถึงขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

1. การสร้างลวดลายและการย้อมสีลงบนผ้า

- 1.1 ขั้นตอนเตรียมลายผ้า โดยผ้าที่เลือกใช้คือ ผ้าดิบเป็นผ้าที่ยังไม่ผ่านกระบวนการฟอก มีสีขาวอมเหลือง มีเนื้อสัมผัสที่แข็ง ยืดหยุ่น สากเล็กน้อย ไม่ลื่น ระบายความร้อนได้ดี คงทนต่อแสงแดด ตูดซับน้ำได้กำลังดี มีความพลิ้ว และเบา ซึ่งจะสร้างลวดลายด้วยเทคนิคการย้อมแบบชิโบริ(Shibori) ด้วยการสอยผ้า โดยจะใช้เส้นด้ายหรือไหม มาเย็บด้วยวิธีการเนาผ้าในช่องไฟเท่า ๆ กัน วิธีนี้สามารถสร้างลวดลายได้ตามกำหนด จะเป็นรูปร่างแบบใดก็ได้ มีดหัวและท้ายจากนั้นรัดเข้าหาตรงกลาง เมื่อแกะผ้าออกมาก็จะปรากฏลายที่เราเย็บตาม

ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการเตรียมผ้า

ภาพที่ 28 ภาพผ้าที่ถูกย้อมและขึ้นลายเสร็จเรียบร้อยแล้ว

- 1.2 เมื่อจะทำลวดลายเพิ่มเติมจากเทคนิคการสอยเนา ให้นำวัสดุในการกั้นให้ผ้าเกิดลวดลายได้แก่ หนังกุ้งแห้ง ไม้ไอศกรีม มาร์ดและกั้น มัดให้แน่นเพื่อไม่ให้น้ำสีที่จะย้อมเข้าไป ส่วนพื้นที่ที่กั้นไว้ให้เกิดลวดลาย

ภาพที่ 29 ภาพลักษณะการมัดขึ้นลายและอุปกรณ์สำหรับการย้อมสี

- 1.3 ขั้นตอนในการเตรียมผ้า นำผ้าที่ซับล้างไว้ไปซักทำความสะอาดด้วยน้ำเปล่าเพื่อขจัดสิ่งสกปรก และบิดให้หมาดเพื่อเตรียมความชื้นให้กับผ้า กระจายน้ำหนักผ้าให้เท่า ๆ กัน เพื่อความสม่ำเสมอของสี
- 1.4 เตรียมน้ำอุ่นในอุณหภูมิประมาณไม่เกิน 40 องศา หรือคาคะเนให้อยู่ในอุณหภูมิที่ไม่ร้อนมากจนเกินไป น้ำเกลือแกงมาละลายในน้ำ 250 กรัมต่อน้ำ 2-3 ลิตร ระหว่างปริมาณน้ำและเกลือแกง แยกละลายสีผสมกับน้ำอุณหภูมิ 40-50 องศา ความเข้มข้นความสดของสีขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำที่เจोजางและสี

ภาพที่ 30 ภาพการเตรียมผ้าแช่ลงในน้ำสะอาด

ภาพที่ 31 ภาพการเตรียมผสมสีย้อมผ้า

- 1.5 นำผ้าลงไปย้อมในภาชนะที่เตรียมไว้ โดยให้ผ้าจมน้ำทั่วทั้งผืน เมื่อผ่านไป 15 นาที กลับผ้าหน้าหลังและคนให้ทั่ว จากนั้นทิ้งไว้ 45 นาที การย้อมไล่สี คือ นำด้านใดด้านหนึ่ง ตั้งขึ้นบนขอบภาชนะเพื่อไม่ให้โดยน้ำสี ค่อย ๆ ลดระดับของผ้าลงไปในน้ำสีเพื่อไล่ระดับความเข้ม อ่อน แก่ ให้ย้อมสีอ่อนก่อนไปสีเข้ม เพื่อกันการซ้ำของที่ผสมกัน จะทำให้เห็นแต่ละสีชัดมากขึ้นด้วย

ภาพที่ 32 ภาพการแช่ผ้าลงไปนสีย้อมผ้า

- 1.6 หลังจากทิ้งไว้ 45 นาทีแล้ว นำผ้าที่ย้อมเสร็จมาล้างน้ำสะอาดจนไม่มีสีหลุดออกมาจากผ้าแล้ว จึงนำไปซักในน้ำอุ่นหรือน้ำอุณหภูมิห้องโดยใช้ผงซักฟอก เมื่อนำไม้ซักเสร็จเรียบร้อยล้างผงซักฟอกให้สะอาด นำไปตากในที่ร่มให้แห้ง ถ้าตากในที่แดดจัดอาจจะทำให้สีซีดลงจากแสงแดดได้
- 1.7 เมื่อตากจนแห้ง จะสร้างลวดลายเพิ่มเติมให้มีมิติมากยิ่งขึ้น ด้วยการนำไหมพรมมาเย็บแบบสอยเนา ในช่องไฟที่เท่า ๆ กัน เป็นการเน้นรูปทรงของลายก่อนเมฆให้ชัดเจน โดยจะปักตามร่องรอยการย้อม

2. การประกอบและขึ้นโครงผลงาน

2.1 เมื่อเตรียมผ้าที่จะใช้ในงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้จะต้องกำหนดขนาดมาตั้งแต่ต้นก่อน เริ่มย้อม และตัดผ้าตามรูปทรงของโครงสร้างที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งโครงที่ใช้ชิงผ้า คือ ใสน้ไม้ไผ่ ที่มีความทนทาน ยืดหยุ่น สามารถโค้งงอเป็นวงกลม หรือตัดเป็นรูปทรงที่เราต้องการได้

ภาพที่ 33 ภาพการขึ้นโครงชิ้นงาน

2.2 ชิงผ้าเข้ากับโครงไม้ไผ่ที่ต่อไว้ด้วยการเย็บด้ายสีขาว หรือสีครีม เพื่อความเรียบเนียน ไม่ให้โดดเด่น หรือแตกต่างจากผ้าที่เป็นวัสดุหลักของผลงาน

ภาพที่ 34 ภาพการขึ้นโครงชิ้นงาน

2.3 จากนั้นประกอบโครงสร้างด้านนอก โดยนำผ้าที่มีลักษณะโปร่งใส เบา มีความทิ้งตัว พลิวไหว คือ ผ้าแก้ว หรือผ้าไหมแก้ว มาคลุมเป็นรอยตะเข็บที่ด้านใน แต่ยังคงให้เห็นถึง สีผ้าและลวดลายที่เกิดจากการย้อมแบบบางตา

ภาพที่ 35 ภาพการประกอบโครงสร้างชิ้นงาน

3. การนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์

การนำเสนอผลงาน ข้าพเจ้าได้คิดขั้นตอนการนำเสนอไว้ 2 รูปแบบ มีดังนี้

3.1 การจัดแสดงผลงานในสถานที่จริง ในรูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) กับพื้นที่ เพื่อให้ผู้ชมได้เข้าถึงผลงานทางการสัมผัสและอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการจะสื่อสาร สร้างความผ่อนคลายให้กับผู้ชม โดยจะวางงานในลักษณะการจำลองพื้นที่ให้เชื่อมต่อกัน มีทางเข้าและมีทางออก ติดตั้งให้สูง ลอยอยู่เหนือหัวโดยใช้เอ็นไนในการติดตั้ง เพื่อให้ไม่ให้เส้นรบกวนสายตาจากตัวผลงาน ซึ่งการติดตั้งแบบลอยสูงนั้น ข้าพเจ้าต้องการให้ผู้ชมรับชมผลงาน เสมือนการมองท้องฟ้าจริง ๆ ที่ผู้ชมจะต้องแหงนมองสีและลวดลายภายในงานถูกอ้างอิงมาจากท้องฟ้าทั้ง 3 เวลา คือ ช่วงที่ 1 พระอาทิตย์ขึ้น จะมีสีเหลือง ผสมกับฟ้าที่เริ่มจะสดใส ไล่เฉดกันลงมา มีสีส้มในบางช่วงแต่จะไม่มากเท่ากับเวลาตอนพระอาทิตย์กำลังตก ช่วงที่ 2 พระอาทิตย์กำลังตก สีฟ้าจะไล่สีลงมาเรื่อย ๆ สีส้มจะเด่นชัดขึ้นกว่าช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 หลังพระอาทิตย์ตก จะเน้นสีที่เป็นสีฟ้าคราม ซึ่งทั้ง 3 ห้องนี้ ซึ่งความโปร่งแสงและความทึบแสงที่แตกต่างกัน เมื่อผู้ชมเข้าไปจะรับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างช่วงเวลา เสริมด้วยงาน 2 มิติที่อยู่รอบ ๆ ประกอบการรับรู้ใน

ระดับสายตาที่จะไม่ต้องแหงนมอง ซึ่งจะมีความแตกต่างทั้งวัสดุ รูปทรง และเทคนิคที่นำมาใช้ รวมอยู่ในพื้นที่เดียวกันอย่างกลมกลืน

ภาพที่ 36 ภาพการนำเสนอผลงานกับพื้นที่จริง

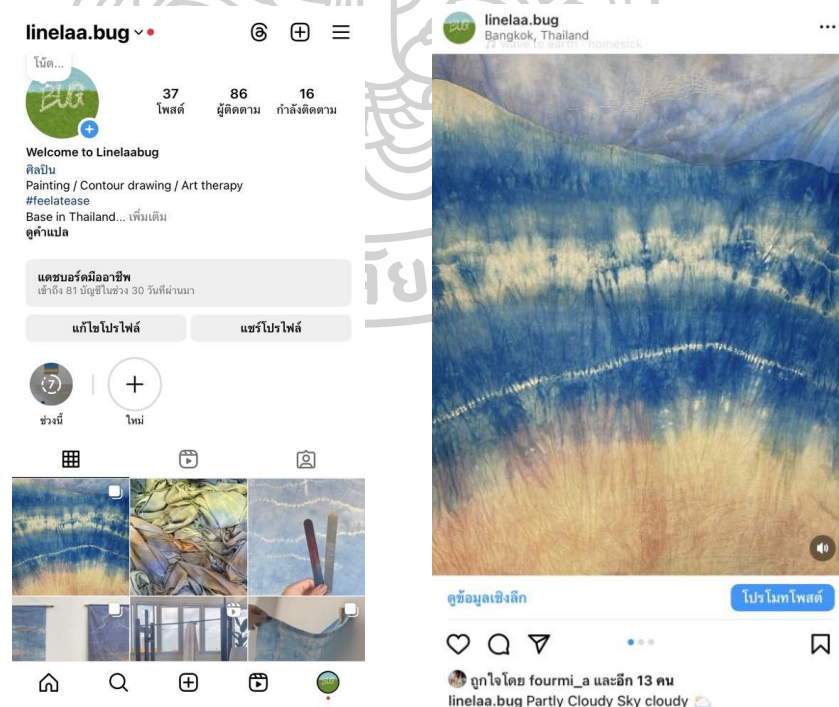

ภาพที่ 37 ภาพการนำเสนอผลงานกับพื้นที่จริง

ภาพที่ 38 ภาพการนำเสนอผลงานกับพื้นที่จริง

3.2 นำเสนอภาพถ่ายและวิดีโอผ่านทางโซเชียลมีเดีย (Social Media) ด้วยการสร้างเพจทาง Instagram สื่อสารเรื่องราวการติดตั้งผลงาน วิธีการชมงาน ภาพผลงานกับผู้ชม นำเสนอกระบวนการสร้างสรรค์สั้นๆ ให้ผู้ชมได้เข้าถึงงานและรับรู้ถึงบรรยากาศ อารมณ์ภายในงานได้อย่างเข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น ด้วยวิธีการคุมโทนสีภาพ และการจัดองค์ประกอบโดยรอบ เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เข้าถึงผู้ชมได้อย่างทั่วถึงในยุคปัจจุบันในการนำเสนอผลงาน และยังให้สามารถตีความหมายไปกับผลงานได้อีกรูปแบบหนึ่ง

ภาพที่ 39 ภาพการนำเสนอผลงานผ่านช่องทาง Instagram จากเพจ linelaa.bug

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “บันทึกจากท้องฟ้า” ข้าพเจ้าได้ใช้ระยะเวลาในการสร้างสรรค์มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การศึกษาที่มา แรงบันดาลใจ ประสบการณ์จากสถานที่ ผู้คน สิ่งแวดล้อมรอบตัว แนวคิดสู่การนำกระบวนการทางศิลปะมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคจากการย้อมผ้าในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นเทคนิคสำคัญของผลงาน สีที่ทำหน้าที่สร้างบรรยากาศ อารมณ์ภายในงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวความคิด สู่การนำเสนอผลงานภายใต้จุดมุ่งหมายที่อยากจะสร้างพื้นที่ความผ่อนคลายให้ทั้งตนเอง และยังเกิดประโยชน์แก่ผู้ชมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับการทำงาน ทางด้านการมองเห็นสัมผัสทางกายและความรู้สึกถึงความสบายใจ เสมือนพื้นที่พักผ่อน เปิดโอกาสให้มาจินตนาการไปกับบรรยากาศของท้องฟ้าที่หยาบมาเป็นลักษณะสำคัญของการสร้างสรรค์และถ่ายทอดความรู้สึกให้เข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลงานเป็นไปตามรูปแบบและแนวคิด เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ในทิศทางเดียวกัน ทำให้ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ พัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ โดยแบ่งออกเป็นสองช่วงคือ ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ และช่วงผลงานวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาผลงานในชุด บันทึกจากท้องฟ้า โดยใช้เทคนิคสื่อผสม ระหว่างการปัก การย้อมสี และการเขียนลาย ซึ่งเป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้านำไปพัฒนาต่อยอดในช่วงการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ลักษณะทางกายภาพของผลงานจะเห็นได้ว่าข้าพเจ้าถ่ายทอดผ่านเส้นและสีเป็นหลัก จะเน้นสีที่ดูสบายตา เช่น สีขาว สีฟ้า สีเหลือง โทนสีที่ไม่ฉูดฉาด และสร้างรูปร่างให้ชัดเจนขึ้นจากการเขียนเส้นที่มีลักษณะอิสระ โค้งมน พลิวไปตามรูปร่างระหว่างช่องว่างของพื้นผิวการย้อม ที่จะมีพื้นที่สีขาวและสีฟ้าเพื่อสร้างมิติของบรรยากาศภายในภาพ และการปักลาย โดยจะปักเพื่อเน้นในบางจุด เพื่อเพิ่มมวลให้กับรูปทรงภายในภาพ สร้างมิติ และผิวสัมผัสด้วยไหมพรม และยังคงอิงสีที่คล้ายคลึงกันไปทางเดียวกันกับพื้นหลังและเส้นที่ถูกเขียนขึ้น ทั้ง สี เส้นที่สร้างสรรค์ในผลงานถูกหยิบยืมมาจากลักษณะกายภาพของท้องฟ้า จึงเลือกการแสดงออกด้วยเส้นที่มีลักษณะอิสระ คดโค้งไปตามรูปทรงของก้อนเมฆเพื่อเน้นรูปทรงให้มีระยะการทับซ้อนกันของเส้นที่ถูกเขียนในขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ และสีที่ใช้มีความอ่อน เข้ม เสมือนก้อนเมฆที่สามารถเคลื่อนไหวได้อยู่ภายในพื้นที่ เขียนลงไปบนผ้าย้อมสี ด้วยเทคนิคการย้อมแบบผ้ามัดย้อมด้วยการมัดจากเชือกและการทับกันเกิดเป็นลวดลายในลักษณะเป็นชั้นสี เปรียบเหมือนชั้นบรรยากาศบนท้องฟ้า ที่มีความฟู และ

แบ่งเป็นเส้นชั้น มีความเบลอ สามารถสร้างระยะจากการย้อมให้เกิดลวดลายได้เช่นกันกับการเขียนเส้น วัสดุที่นำมาปิดกันให้เป็นลายมาจากไม้ไผ่สกริม วัสดุที่มีรูปทรงต่าง ๆ วงกลม สีเหลี่ยม ทำให้เกิดลวดลายเป็นเส้นชั้นมาผสมผสานกับพื้นผิวของสีที่ทำปฏิกิริยากับผ้า มีลักษณะฟู เบลอ เลือกวิธีการติดตั้งผลงานในรูปแบบเดียวกับการติดตั้งผ้าม่าน ในลักษณะการปล่อยชายผ้าทิ้ง ไม่ชิงตั้งเหมือนกับการชิงเฟรม เพื่อสร้างความรู้สึกให้ไม่ตึงเครียด เบาลบายในการเข้ามารับชม และยังช่วยให้ผลงานเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระเสมือนกับผ้าม่านที่จะพลิ้วไหวตามแรงลม

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

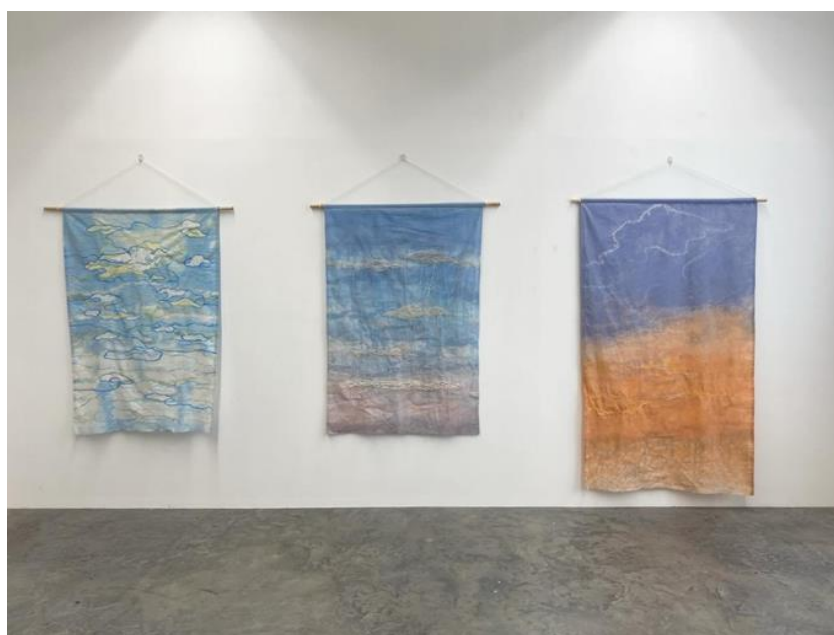
ภาพที่ 40 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

นันทพร เทียรทอง, 09:00 – 14:00 น., 2566, สีเพ้นท์ผ้าและการปักลาย, 100x150 ซม.

ที่มาภาพ : ภาพถ่ายจากผู้สร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้หยิบยืมลักษณะทางธรรมชาติคือ ท้องฟ้า มาถ่ายทอดเป็นสี เส้น เพิ่มความน่าสนใจทางการสัมผัสจากผ้า และการปักเพื่อสร้างลักษณะพื้นผิวที่หลากหลาย เช่น ความนุ่ม ความพลิ้ว

พื้นผิวที่มีทั้ง 2 มิติจากผ้าย้อมสี และพื้นผิว 3 มิติจากไหมพรมที่ถูกปักให้เป็นรูปทรงของก้อนเมฆ ถ่ายทอดการเปลี่ยนแปลงของเวลา สภาพอากาศ และสิ่งมีชีวิตจรรยตามธรรมชาติ ผ่านจุด เส้น สี ลวดลายของการเย็บ ปัก การจัดองค์ประกอบภายในผลงานจะไม่เน้นจุดเด่น แต่จะเน้นการสร้างระยะ ที่มาจากความเข้มของสี เกิดจากลายในการย้อม มีความชัดและเบลอ แต่ยังคงความเป็นเอกภาพตาม ลักษณะของธรรมชาติท้องฟ้า แสดงระยะจากการทับซ้อนกันของเมฆ และชั้นบรรยากาศ ถ่ายทอด ความรู้สึกที่เบาสบาย

ภาพที่ 41 ภาพผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

ผลงานชิ้นที่ 1 : 09:00 – 14:00 น., 2566, สีเพ้นท์ผ้า สีย้อมผ้าและการปักลาย, 100x150 ซม.

ผลงานชิ้นที่ 2 : 18:00 – 19:00 น., 2566, สีย้อมผ้าและการปักลาย, 100x150 ซม.

ผลงานชิ้นที่ 3 : 18:00 -18:30 น., สีย้อมผ้าและการปักลาย, 100x180 ซม.

ที่มาภาพ : ภาพถ่ายจากผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 42 ภาพรายละเอียดผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

ภาพที่ 43 ภาพผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 และระยะที่ 2

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ผลงานงานระยะที่ 2 ได้เริ่มพัฒนาการติดตั้งผลงานในลักษณะการติดตั้งแบบลอยตัวที่จะไม่ได้ติดกับผนังเหมือนในผลงานช่วงระยะที่ 1 คำนึงถึงการสร้างความเป็นพื้นที่มากยิ่งขึ้นทำให้ผู้ชมสามารถ

เข้ามามีส่วนร่วมกับผลงานในรูปแบบ 360 องศา แต่จะมีความคล้ายคลึงคือการติดตั้งในรูปแบบการห้อยลงมาให้อยู่ในระดับสายตาเช่นเดิม ซึ่งจะสร้างลูกเล่นให้ดูเคลื่อนไหวที่นอกเหนือจากลวดลายผ้า การปัก คือ การห้อยชิ้นงานให้มีความโค้ง ย้อย ตึงบ้างในบางจังหวะ นำเสนอในบริบทเหมือนกับทางเดิน และการต่อกันของลายผ้าให้เป็นคลื่น ผู้ชมสามารถมองเห็นรายละเอียดของการเย็บ พันผิวของผ้าที่แตกต่างกันเมื่อทำปฏิกิริยากับเทคนิคการย้อม ซึ่งผลงานชุดนี้จะมีความละเอียดในลวดลาย และความชัดเจนของสีมากยิ่งขึ้น แต่ยังคงมีจุดที่ยังเป็นปัญหาอยู่คือการติดตั้งผลงาน ที่ยังไม่ได้ถ่ายทอดความรู้สึกถึงการมองท้องฟ้าจริง ๆ และการเคลื่อนไหวภายในงานเยอะเกินไป ทำให้อารมณ์ความรู้สึกถึงความเบาสบาย สงบ ผ่อนคลายนั้นหายไป

ภาพที่ 44 ภาพผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

นันทพร เทียรทอง, บันทึกจากท้องฟ้า : Test 1, 2566, สีย้อมผ้าและการปักลาย, แปรผันตามพื้นที่

ที่มาภาพ : ภาพถ่ายจากผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 45 ภาพรายละเอียดผลงานชุดช่วงก่อนนิทรรศการปีที่ 2 บันทึกจากห้องฟ้า : Test 1

ภาพที่ 46 ภาพรายละเอียดผลงานชุดช่วงก่อนนิทรรศการปีที่ 2 บันทึกจากห้องฟ้า : Test 1

ภาพที่ 47 ภาพรายละเอียดผลงานชุดช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 บันทึกจากห้องฟ้า : Test 1

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์นี้นำเสนออารมณ์ความรู้สึกผ่านกระบวนการทางศิลปะ โดยใช้สีและเส้นสะท้อนมุมมองของห้องฟ้าที่เราจะเห็นกันเป็นประจำ จำลองให้มาอยู่ในผลงานที่สามารถจับต้องได้ ทั้งการสัมผัสทางกายและทางสายตา ถ่ายทอดการเปลี่ยนแปลงของเวลา การเปลี่ยนแปลงจากธรรมชาติและสภาพอากาศการเคลื่อนไหวของมวลเมฆ รูปร่าง รูปทรงที่จะแตกต่างกันไปในแต่ละวันที่มีความน่าสนใจด้วยรูปทรงอิสระของตัวเอง สร้างความแตกต่างของห้องฟ้าด้วยลวดลายจากการมัดย้อมด้วยวิธีการปัก ทับกันของผ้า มัดให้เกิดลายขึ้น สอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องการจะสร้างความผ่อนคลาย สงบให้กับผู้เข้ามาชมงาน และตีความห้องฟ้าในความหมายของตนเอง ซึ่งผู้สร้างสรรค์เปรียบห้องฟ้านั้นเหมือนกับพื้นที่สงบทางจิตใจ เพียงการนั่งมองห้องฟ้าก็สามารถทำให้ลดความตึงเครียด ความวุ่นวายจากสภาวะภายนอกได้อย่างน่าประหลาดใจ จึงนำภาพห้องฟ้าที่เห็นในทุก ๆ วัน มาถ่ายทอดผ่านการทำงานศิลปะในรูปแบบของผู้สร้างสรรค์แทนการบันทึกด้วยภาพถ่าย เสมือนการจำลองพื้นที่ความผ่อนคลายอีกหนึ่งรูปแบบให้มาอยู่ในชุดผลงานที่มีชื่อว่า “บันทึกจากห้องฟ้า”

ภาพที่ 48 ภาพบรรยากาศผลงานนิทรรศการ “บันทึกจากท้องฟ้า” ณ CURU Gallery,
Warehouse 30

ซอยเจริญกรุง 36 แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพฯ, 2567

ที่มาภาพ : ภาพถ่ายจากผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 49 ภาพบรรยากาศผลงานนิทรรศการ “บันทึกจากท้องฟ้า” ณ CURU Gallery,
Warehouse 30

ซอยเจริญกรุง 36 แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพฯ, 2567

ที่มาภาพ : ภาพถ่ายจากผู้สร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดพื้นที่ความผ่อนคลายผ่านภาพจำลองของท้องฟ้า ดึงลักษณะทางกายภาพ และบรรยากาศ สอดแทรกความเปลี่ยนแปลงของเวลา ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มาจากพื้นที่ ด้านบนอันกว้าง มองเห็นกันในทุก ๆ วัน ให้มาอยู่ในพื้นที่ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกถึงความเบาสบาย สงบ ด้วยสี เส้น บรรยากาศภายในผลงาน ที่ข้าพเจ้าได้ตีความท้องฟ้าใน บทความข้างต้นว่า ท้องฟ้าเปรียบเสมือนพื้นที่สบายใจให้กับจิตใจเบื่องลี้กได้ เนื่องจากการดำเนินชีวิต ในปัจจุบันที่รวดเร็วตามบริบทสังคมหรือจากการทำงานก็ตาม ทำให้เรารู้สึกเกิดความเครียดใน จิตใจของตนเอง นำไปสู่สู่สภาวะความเครียด วิตกกังวลขึ้น เราจึงต้องหากิจกรรมเพื่อมาสร้างผ่อนคลายให้กับจิตใจตนเอง ผู้สร้างสรรค์จึงใช้กระบวนการทางศิลปะมาสร้างเป็นวิธีการบำบัดจิตใจ เพื่อ จำลองเป็นพื้นที่ที่สามารถสร้างความผ่อนคลายได้จริงให้กับผู้ชม ด้วยการติดตั้งผลงานที่ถูกพัฒนามา จากการผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ซึ่งใช้รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ที่ผู้ชมสามารถ เข้าไปมีส่วนร่วมภายในพื้นที่ได้ สร้างสัมผัสการรับรู้ที่หลากหลาย มีทั้งที่อยู่ในระดับสายตาและการ แหงนมอง ให้เสมือนกับการมองท้องฟ้าจริง ๆ จากภาพบรรยากาศท้องฟ้าแสนธรรมดาที่ถูกหยิบมา ตีความนำเสนอโดยใช้กระบวนการทางจิตรกรรม ให้ได้เห็นมุมมองท้องฟ้าอีกหนึ่งรูปแบบของข้าพเจ้าเอง ผลงานชุดนี้ยังทำให้เราได้สังเกตและพิจารณาธรรมชาติรวมไปถึงสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างช้าลง ค่อยๆ เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเวลา เหมือนเป็นช่วงที่เราสามารถทำให้จิตใจนั้นหยุดนิ่ง ซึ่งตรง ข้ามกับความรวดเร็วภายในสังคมอย่างสิ้นเชิง

ผลงานชุดนี้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 2 มิติ และแบบ 3 มิติ ร่วมกับการจัดวางเข้า กับพื้นที่ เพื่อสร้างเป็นพื้นที่ความผ่อนคลาย ถ่ายทอดความงามด้วยการสร้างสรรค์กระบวนการทาง จิตรกรรมให้เกิดสุนทรีย์ภาพทางความรู้สึกผ่อนคลายทางกายและจิตใจ ให้ผู้ชมสามารถเข้ามามีส่วนร่วม และตีความหมาย สังเกตการเปลี่ยนแปลงของท้องฟ้าในแต่ละช่วงเวลา และความพิเศษจาก เทคนิคการย้อมผ้าที่สร้างลวดลาย พื้นผิวได้เสมือนกับท้องฟ้าจริง ๆ ได้อย่างน่าประหลาด เมื่อผู้ชม เดินเข้าไปภายในพื้นที่จะพบกับผลงานชิ้นหลักทั้ง 3 ชิ้น ที่มีรูปลักษณะคล้ายคลึงกับกระจม หรือโคม ลอยรูปทรงวงกลม โดยจะถูกติดตั้งแขวนให้อยู่จุดศูนย์กลางของพื้นที่ ความสูงเหนือหัวของผู้ชมอยู่ ประมาณราว 2 เมตร เพื่อสร้างพื้นที่ให้สัมผัสถึงการมองท้องฟ้าของจริง ที่จะมีความกว้างและไม่อัด อัดเมื่ออยู่ในลักษณะของการแหงนมองขึ้นไป ซึ่งคุณสมบัติของรูปทรงวงกลมนั้นจะมีความอิสระ เคลื่อนไหว เป็นรูปทรงที่ให้ความรู้สึกวนมาเข้ามาหากันไม่รู้จบ ทำให้ไม่จำกัดขอบเขตของผลงาน และเมื่อนำมาต่อกันก็จะมีลักษณะแปรเปลี่ยนเป็นรูปทรงที่อิสระ เสมือนการนำก้อนเมฆที่มีสีแตกต่างกัน มาวางต่อกัน ทำให้เกิดเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ขึ้น โดยทั้ง 3 ชิ้นนี้ จะแบ่งพื้นที่ตามแต่ละช่วงเวลา ผ่านโทนสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยมีช่วงเวลาทั้ง 3 ช่วง ดังนี้

ภาพที่ 50 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

นันทพร เทียรทอง, บันทึกจากท้องฟ้า, 2567, สีส้มผ้าและการปักกลาย, แปรผันตามพื้นที่
ที่มาภาพ : ภาพถ่ายจากผู้สร้างสรรค์

ช่วงเวลาในตอนเช้า จะเป็นช่วงเวลาที่มียี่ฟ้าค่อนข้างสดใสกว่าช่วงเวลาอื่น ลักษณะของท้องฟ้า จะให้ความรู้สึกโปร่ง เบา สบาย สดชื่น มีความอ่อนโยน เหมือนมีลมพัดโชยอยู่ตลอดเวลา ทำให้มองเห็นรูปทรงของก้อนเมฆได้อย่างชัดเจน ข้าพเจ้าจึงหยิบนำลักษณะทางกายภาพต่าง ๆ ของท้องฟ้าเวลาดังกล่าว มาแปรเปลี่ยนเป็นท้องฟ้าในแบบที่ตนเองสร้างสรรค์ขึ้น เมื่อผู้ชมแหงนมองไปด้านบนจะพบกับการเรียงตัวกันอย่างอิสระของรูปทรงก้อนเมฆที่ถูกตัดเป็นรูปทรง เว้นช่องว่างให้มีพื้นที่ระหว่างกันเสมือนว่าก้อนเมฆเหล่านั้นกำลังล่องลอยอยู่ แทรกรายละเอียดแต่ละชิ้นด้วยลวดลายจากการย้อมแบบเย็บเนา และการปักกลายที่มีความถี่ขึ้น เพื่อให้รู้สึกถึงความเป็นมวลขึ้นมา สร้างความแตกต่างของเวลาด้วยการเปิดช่องแสงด้านบนด้วยการใช้ผ้าแก้ว ที่มีความมันวาว โปร่งแสง ทำให้รู้สึกถึงความโปร่ง โล่ง ไม่อึดอัดให้กับผู้ชมที่เข้ามา

ภาพที่ 51 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

ช่วงเวลาตอนก่อนพระอาทิตย์ตกดิน หรือที่เรียกกันว่า Vanilla Sky สีที่โดดเด่นที่สุดในช่วงเวลานี้คือสีส้ม ซึ่งเป็นสีโทนร้อน ให้ความรู้อบอุ่น หลงใหล ความสุข สนุก ให้กำลังใจ และยังพบว่าสีส้มนั้นช่วยบำบัดความซึมเศร้าภายในจิตใจได้ ยังมีสีม่วงที่ให้ความรู้สึกสงบ ไล่ระดับลงมาเป็นสีฟ้าคราม เป็นการผสมผสานระหว่างสีโทนร้อนละโทนเย็นที่แตกต่างกันอย่างน่ามหัศจรรย์ โดยด้านบนของผลงานจะมีลักษณะการต่อผ้า 2 ชนิด คือผ้าที่มีความโปร่งและผ้าที่มีความทึบ เพื่อสร้างลูกเล่นของความสว่างซึ่งจะมีความสว่างน้อยกว่าชิ้นผลงานช่วงตอนเช้า ให้อารมณ์เหมือนแสงพระอาทิตย์กำลังตกดิน ที่จะได้ไม่จ้าจนเกินไป อีกทั้งยังมีรายละเอียดของลวดลายก้อนเมฆที่ชัดขึ้นจากน้ำหนักของสีที่เข้ม ชับเน้นให้ลายนั้นโดดเด่นขึ้นมา ทำให้ผู้ชมได้สนุกกับการสังเกต และพิจารณาลักษณะของลวดลายจากเทคนิคซิโบริ ได้อยู่ในระดับสายตามากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 52 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

ภาพที่ 53 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

ช่วงเวลาหลังพระอาทิตย์ตกดิน จะสร้างพื้นที่ให้มีแสงสว่างที่ค่อนข้างสลัว ซึ่งอิงจากบรรยากาศของตอนกลางคืน เลยเลือกผ้าปิดทึบด้านบน เจาะช่องเล็ก ๆ จากเทคนิคการเนาผ้าเพื่อขึ้นลาย ให้เป็นช่องแสงรอดผ่าน ทำให้เห็นลวดลายจากการเย็บซัดเจนมากขึ้น ซึ่งช่องแสงเล็ก ๆ เหล่านั้นให้ความรู้สึกเหมือนกับดาวเรียงตัวกันตามรูปร่างของเมฆ และโทนสีในช่วงเวลานี้จะเน้นไปที่สีคราม ซึ่งให้ความรู้สึกสงบนิ่ง เยียบ เบา สบาย ไหลลงมาเป็นน้ำหนักเทาตรงบริเวณปลายผ้า เกิดการฟูของสีเข้า

หากันเหมือนกับลักษณะมวลเมฆที่เป็นบรรยากาศอยู่ไกล ๆ สร้างมิติให้รู้สึกถึงระยะที่ใกล้ขึ้นด้วยลายเส้นที่โค้งไปตามรูปร่างของก้อนเมฆที่ชัดเจนขึ้น ต่อกันยาวไปโดยรอบของบริเวณผลงาน ให้ความรู้สึกเหมือนทิวเขา หรือเส้นของชั้นบรรยากาศ สร้างความเคลื่อนไหวเมื่อผู้ชมนำสายตามองไปรอบ ๆ

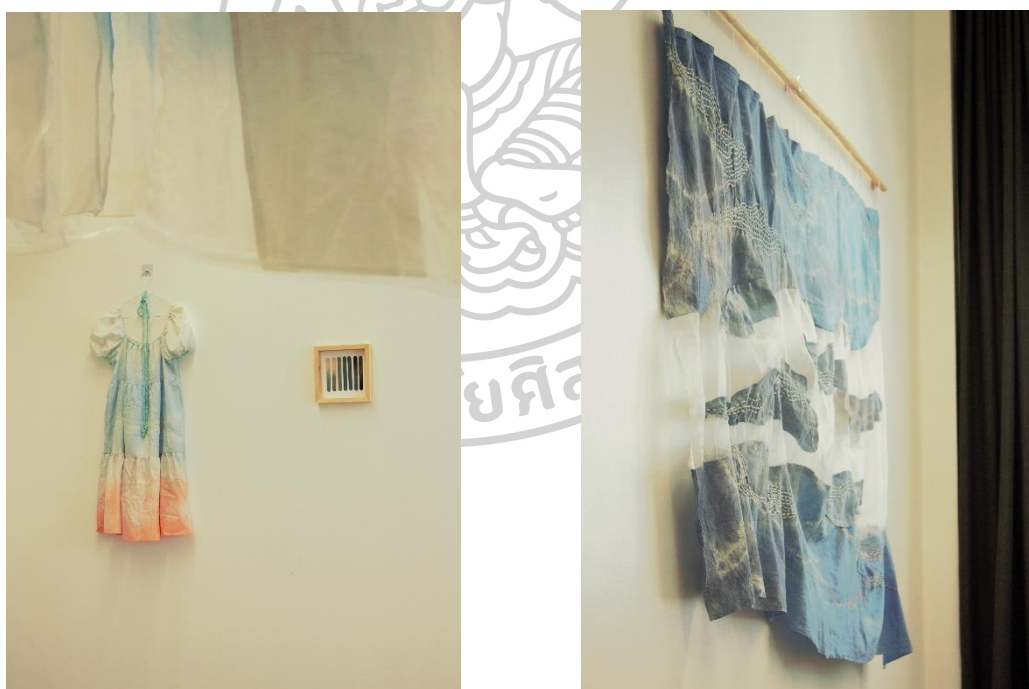
ภาพที่ 54 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บ้านที่กจากท้องฟ้า”

ภาพที่ 55 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บ้านที่กจากท้องฟ้า”

ผลงานทั้ง 3 ชิ้นนี้จะเน้นความเป็นธรรมชาติมากที่สุด จึงเลือกวัสดุชิ้นโครงจากไม้ไผ่ และการเย็บซึ่งด้วยด้ายที่มีสีขาว หรือสีครีม เพื่อไม่ขัดแย้ง และโดดเด่นไปกว่าวัสดุหลัก นั่นก็คือผ้า

เมื่อผู้ชมมองไปทางด้านซ้ายและขวาของผนังจะพบกับงาน 2 มิติ ที่ถูกจัดวางให้มีความแตกต่างกันทั้งตัววัสดุที่นำมากับเทคนิคในการสร้างสรรค์ ให้ผู้ชมได้สัมผัสถึงการรับรู้ที่หลากหลาย และยังเป็นจุดพักของสายตาจากการแหงนมองให้มาอยู่ใกล้กับระดับสายตามากยิ่งขึ้น ซึ่งผลงานที่อยู่บนผนังทางด้านซ้ายจะคงความเป็นวัสดุหลักอยู่ และหีบเอาลวดลายไปใส่ในชุดกระโปรงยาว ที่ข้าพเจ้าต้องการออกแบบมาให้ลวดลายไปอยู่ในสิ่งของที่สามารภใช้ประโยชน์ได้จริง ให้เหมือนกับมีท้องฟ้าติดตัวเราไปในทุกที่ ถัดมาจะเป็นวัสดุที่สร้างลวดลายในการย้อมผ้า ก็คือไม้ไอศกรีม ทำให้เห็นถึงกระบวนการของการย้อมสี นำมาจัดวางเรียงกันตามสีของแต่ละช่วงเวลา จากอ่อนไปเข้ม และผลงาน 2 มิติ ที่ข้าพเจ้าได้หีบการติดตั้งแบบแขวนผนังให้เหมือนกับผ้าม่าน ในผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 กลับมาอีกครั้ง แต่รายละเอียดและวิธีการของการสร้างสรรค์ โทนสี เทคนิคนั้นเหมือนกับงาน 3 มิติที่อยู่ตรงกลาง

ภาพที่ 56 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

ภาพที่ 57 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึจากท้องฟ้า”

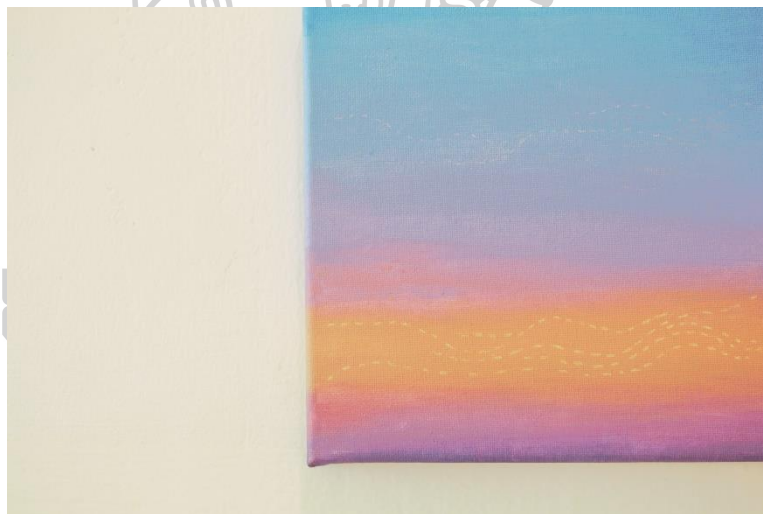
ในส่วนของผนังทางด้านขวา เป็นผลงานรูปแบบจิตรกรรม ที่สร้างสรรค์เทคนิคสีอะคริลิก ซึ่งจะแตกต่างไปจากผลงานชิ้นอื่น ๆ ที่จะใช้การย้อมสีเป็นหลัก สื่อสารบรรยากาศของท้องฟ้า 5 ช่วงเวลาด้วยกันลงบน เพรมขนาด 20 x 20 ซม. ลักษณะของสีที่แปร่งจะมีความเรียบเนียน เพื่อให้คงความเป็นบรรยากาศของสีให้ได้มากที่สุด ซ้อนรายละเอียดเล็กเป็นลายเส้นประ ต่อกันเป็นรูปร่างของชั้น และมวลก้อนเมฆ ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว แต่ยังคงโทนสีที่เชื่อมโยงกับผลงานชิ้นต่าง ๆ แม้เทคนิคจะต่างกันก็ตาม ทั้งนี้งานแต่ละชิ้นนั้นมีพื้นที่ให้ซึ่งกันและกัน ผู้ชมที่เข้ามาสามารถสัมผัสถึงประสบการณ์การรับรู้ที่หลากหลาย ให้ได้สนุกกับการตีความท้องฟ้าในรูปแบบต่าง ๆ แต่ยังคงความรู้สึกผ่อนคลายสบายใจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างผลงานศิลปะและพื้นที่นี้ขึ้นมา

ภาพที่ 58 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึจากท้องฟ้า”

ภาพที่ 59 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

ภาพที่ 60 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “บันทึกจากท้องฟ้า”

บทที่ 5

บทสรุป

ข้าพเจ้านั้นสนใจความงามของธรรมชาติ และการสร้างความอ่อนคลายให้กับตัวเอง จึงอยากจะนำงานศิลปะหรือกระบวนการที่ได้คิดค้นขึ้นมาเป็นเอกลักษณ์ผลงานของตนเอง เผยแพร่ต่อผู้ชม อีกทั้งยังอยากจะทำให้งานศิลปะนั้นเกิดประโยชน์ไม่ใช่แค่การชมงานเพียงอย่างเดียว แต่ยังสามารถทำให้ผู้ชมรู้สึกดีภายในจิตใจ

วิทยานิพนธ์นี้เริ่มจากการศึกษาข้อมูลทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ความหมายของสีและการตีความผ่านท้องฟ้า การสร้างงานศิลปะให้เป็นพื้นที่ความอ่อนคลาย รูปแบบของศิลปะการจัดวาง (Installation Art) กับเปรียบเทียบการใช้แสงธรรมชาติและแสงไปให้เหมาะกับบริบทภายในงาน ซึ่งแสงเป็นตัวกลางสำคัญในการสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกให้กับผู้ชม รวมไปถึงงานศิลปะของศิลปินที่มีความคล้ายคลึงทางความคิดหรือวิธีการนำเสนอรูปแบบผลงานของตนเอง เพื่อนำไปพัฒนาผลงาน โดยศึกษาการจัดวางจัดการกับพื้นที่ การตีความหมาย การสร้างโทนของสี การสร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างงานให้กับผู้ชม การเลือกใช้วัสดุให้สอดคล้องกับแนวความคิดของศิลปิน และศึกษาการทดลองสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลายเทคนิค จนค้นพบกระบวนการสร้างสรรค์ที่ตรงกับแนวคิดของตนเอง เกิดเป็นชุดผลงานในวิทยานิพนธ์ที่มีชื่อว่า “บันทึกจากท้องฟ้า” จากข้างต้นที่ข้าพเจ้ามีความสนใจต่อความงามของธรรมชาติ และตั้งคำถามในเวลาเดียวกันว่า ทำไมเราถึงชอบมองท้องฟ้ากันนะ จึงศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของท้องฟ้าที่มีผลต่อการมองเห็น การตีความหมายต่าง ๆ ทั้งเรื่องของสี บรรยากาศ ลักษณะทางกายภาพ เช่น ก้อนเมฆ ฝน สามารถช่วยบำบัดจิตใจได้อย่างไร ความแตกต่างระหว่างท้องฟ้าในแต่ละเวลาสร้างปรากฏการณ์หรือปฏิกิริยาแบบใดบ้างที่สามารถสร้างความอ่อนคลายให้กับผู้คนได้บ้าง จากการตั้งคำถามและความสนใจในเรื่องดังกล่าว จึงหยิบลักษณะของท้องฟ้าที่เรา มองในทุก ๆ วันมานำเสนอผ่านสีและการเขียนเส้นคอนทัวร์(Contour line) ที่จะอยู่ในผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะ 1 ผสมผสานกับลวดลายที่ได้จากการปักเป็นเส้นเรียงต่อกันจนเป็นมวลของก้อนเมฆ ที่จะมีความเป็นอิสระ สร้างพื้นผิวจากการย้อมผ้าด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การพับกันของผ้าเป็นเส้นตรงแนวนอนจะเกิดเป็นลวดลายที่คล้ายคลึงกับชั้นบรรยากาศของท้องฟ้า หรือการมัดเชือกก็จะได้ลวดลายคล้ายกับเม็ดฝนตกลง และเทคนิคสำคัญของการย้อมสีในผลงานชุดนี้คือ การย้อมด้วยเทคนิคแบบชิโบริ(Shibori) ด้วยการสอยผ้า โดยจะใช้เส้นด้ายหรือไหม มาเย็บด้วยวิธีการเนาผ้าในช่องไฟเท่า ๆ กัน ซึ่งจะกำหนดรูปร่าง รูปทรงของก้อนเมฆได้อย่างอิสระ จากการศึกษาและทดลองมาในผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะต่าง ๆ ผสมผสานพัฒนาจนค้นพบเทคนิควิธีการที่ลงตัวจึงประกอบกันเป็นงานศิลปะจากการสร้างสรรค์กระบวนการทางจิตรกรรม ให้เกิดสุนทรียภาพทางค

ความรู้สึกผ่อนคลายทางจิตใจ ที่มีทั้งรูปแบบงาน 2 มิติ และ 3 มิติ ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ เวลา รวมถึงไปถึงผู้ชม

โดยเรียงเห็นว่าวิถีชีวิตในปัจจุบันที่รีบเร่ง พบปัญหาการเกิดความเครียด จนนำไปสู่โรคซึมเศร้า วิตกกังวลเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุผลและปัจจัยเหล่านี้ ข้าพเจ้าจึงสร้างพื้นที่งานศิลปะของตนเองให้เป็นพื้นที่แห่งความผ่อนคลาย ซึ่งผู้ชมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ความรู้สึก แนวคิดที่ต้องการจะสร้างความสงบภายในจิตใจเมื่อเดินเข้ามาในพื้นที่แห่งนี้ ให้เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่สามารถเข้ามาพักผ่อนคลายหัวใจ ในเวลาอันน้อยนิดของสังคมเมืองในปัจจุบันได้เช่นเดียวกัน

รายการอ้างอิง

- Flying Whale l วาฬมีปีก. (2565, 30 กรกฎาคม 2565). วาฬอัปเดตนิทรรศการใหม่ของ *Eyedropper Fill x* สสส. Retrieved 10 เมษายน 2567 from <https://www.facebook.com/flyingwhalemag/posts/pfbid0P8LbuUUTnpXmwv3JiF3e46tWjJaWSe4jdOgYU9Bz6wvwpGo98znx1hjV17GnVOtqjl>
- HELLO!THAILAND. (2557). ‘พินรี สันต์พิทักษ์’ สร้างผลงานที่นักวิจารณ์ศิลปะบอกว่า ‘ต้องไปดู’. Retrieved 20 เมษายน 2567 from <https://www.th-hellomagazine.com/celebrity/celebrity-news/arts-exhibition-by-pinnaree-thai-artist/>
- Moody, & ชัยยะ ฤตินิยมวุฒิ. (2564). ‘Ouranophile’ ชื่อเรียกสุดน่ารัก ของคนที่ตกหลุมรักท้องฟ้า. Retrieved 18 เมษายน 2567 from <https://www.brandthink.me/content/ouranophile>
- MuseumMinds. (2562). *Art of Element and Therapy* จรรโลงใจไปกับศิลปะบำบัดบนผนังหอศิลป์. Retrieved 11 เมษายน 2567 from https://themomentum.co/art-of-element-and-therapy-at-bacc/?fbclid=IwAR1Sf_9hWJyk1ROOFonvLcY9mmxsU6BQsD-3-OuxRsgVawsytafYTG2NKes_aem_AXGzicM2Y77IW2FialPiy-XDfbqo0JCHNOLZYvOkB9tzgtA9NOfw4tSatx84FuSjjoO
- กิตติมา จาริประสิทธิ์. (2564). จากไป กลับมา : ตามไปดูนิทรรศการล่าสุดของนาวิน ลาวัลย์ชัยกุล ที่วัดอุโมงค์. Retrieved 20 เมษายน 2567 from <https://adaymagazine.com/navin/>
- จากรุจรรย ลากพานิช. (2565). ‘คนรักมวลเมฆ’ ชมรมคนชอบมองท้องฟ้าเฝ้ายาวจิตใจ และสอนดูฝน ฟ้า อากาศให้เป็นเรื่องใกล้ตัว. Retrieved 18 เมษายน 2567 from <https://urbancreature.co/mental-help-cloud-lovers/>
- นันทพร เทียรทอง. (2565). สภาวะอารมณ์จากเส้นสูการบำบัด (Publication Number 16) มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- บงกชกร คำปึก. (2566). ทำความรู้จัก *Installation Art* ศิลปะแห่งชั่วขณะที่ (อาจ) ไม่ได้อยู่ ณ ที่แห่งนั้นไปตลอดกาล. <https://groundcontrolth.com/blogs/installation-art>
- พรนภา สุขมูลศิริ และ รุ่งนภา สุวรรณสร. (2564). การออกแบบสื่อศิลปะบำบัดความเครียดเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตในวัยทำงาน. วารสารศิลปกรรมศาสตร์วิชา วิจัย และงานสร้างสรรค์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 8(2), 98-99. Retrieved 12 เมษายน 2567, from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/arts/article/view/256124>
- พัฒนา คำชาย. (2565). ‘พาใจกลับบ้าน’ กิจกรรมที่ชวนหยุดพักเพื่อเฝ้ายาวผ่านหนัง เวิร์กช็อป และ *Interactive Art*. Retrieved 10 เมษายน 2567 from <https://urbancreature.co/connext->

[homecoming/](#)

มนตรา ศิริจันทร์. (2560). แคมป์จัดแสงก็ชนะเลิศ เลือกแสงไฟอย่างไรให้เหมาะกับบ้าน. Retrieved 25 เมษายน 2567

from <https://thestandard.co/living-homedecor->

[light/?fbclid=IwAR0UGeapwV5_OzhZp_CE3MPj6ip2q1kpwJT-](https://thestandard.co/living-homedecor-light/?fbclid=IwAR0UGeapwV5_OzhZp_CE3MPj6ip2q1kpwJT-)

[QX295ozhyBikYvNC6HaJwY](https://thestandard.co/living-homedecor-light/?fbclid=IwAR0UGeapwV5_OzhZp_CE3MPj6ip2q1kpwJT-QX295ozhyBikYvNC6HaJwY)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนันทพร เทียรทอง
วุฒิการศึกษา	2553 - ประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลสระบุรี 2559 - มัธยมศึกษาโรงเรียนสระบุรีวิทยาคม 2560 – 2565 - ปริญญาบัณฑิตสาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาเอก จิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ปัจจุบัน - กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาเอกจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผลงานตีพิมพ์	2564 - ร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรมยูโอปี ครั้งที่ 12 โดย ธนาคารยูโอปี จำกัด (มหาชน) ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC), กรุงเทพมหานคร - นิทรรศการ INSIDEBYMENTE ภายใต้โครงการ YoungatArtร่วมกับงาน Galleries's Nights Bangkok 2021 ณ นำทอง อาร์ตสเปซ (Numthong Art Space) - ร่วมแสดงนิทรรศการ OpenCallofGARIS : GlobalArtworkandIdea Showcase ร่วมกับมหาวิทยาลัย TELKOM อินโดนีเซีย, ประเทศอินโดนีเซีย (รูปแบบ ออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์ม Idealoka Virtual Gallery) 2565 - ร่วมแสดงการแสดงผลปกรรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ที่67 ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า, กรุงเทพมหานคร - นิทรรศการ“The Pain of Being...” โดย GROUPEXHIBITION By MENTE x Thanawat Tongsalee ณ Cu Art4C,

Gallery and Creative Learning Space สามย่าน, กรุงเทพมหานคร

- นิทรรศการ “A million little times :

Group Exhibition By Mente” ณ หอศิลป์ ณ บ้านเจ้าพระยา,
กรุงเทพมหานคร

-โครงการนิทรรศการ

SommotwaProject+(N)nakhonpathomTheexhibitionunder Open
Space @ TCDC, ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ, ห้องแกลเลอรี ชั้น 1
(อาคารส่วนหลัง), กรุงเทพมหานคร

- นิทรรศการ “A million little times :

Group Exhibition By Mente” ณ หอศิลป์ ณ บ้านเจ้าพระยา,
กรุงเทพมหานคร

2566

- นิทรรศการ OPEN SPACE vol.2 ในเทศกาล

งานออกแบบกรุงเทพฯ Bangkok Design Week 2023 ณ SUPH Art
Space , อรุณอมรินทร์, บางกอกน้อย, กรุงเทพฯ

- นิทรรศการ “GET BY WITH” : Group

Exhibition ณ See The Bell, Creative Space Cafe พื้นที่แสดงงาน
ศิลปะ ดนตรี, นครปฐม

- Inskru Festival 2023 นิทรรศการไอเดีย

ครู x ศิลปิน (Flower Heart for you หัวใจดวงโตส่งให้ทุกคน โดย

linelaabug x ครูกรองทอง บุญประคอง) โซนชั้น 2 ณ สวนโมกข์ กรุงเทพฯ
2567

- ผลงานสตรีทอาร์ต “นั่นไง รอยยิ้มของฉัน”

ร่วมกับโครงการ Street Art King Bhumibol (SAKB22) 22th ณ ภัคดี คา
เฟ่(Pak Dee café, บางกรวย, นนทบุรี

- นิทรรศการ 10/10 Group Exhibition ณ

Curu gallery, Warehouse 30, โกดัง 9 ซอยเจริญกรุง 36, บางรัก,
กรุงเทพฯ